

Številka: 842-2/2010-28

Datum: 10.6.2010

»PREDLOG«

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

REGIJSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA ZA NOTRANJSKO

VERZIJA 3.0

	IME ORGANA	PODPIS ODGOVORNE OSEBE	DATUM
PRIPRAVIL	<i>Izpostava URSZR Postojna</i>	<i>Franc Šajn</i>	<i>Junij 2010</i>
OBRAVNAVAL IN SPREJEL	<i>Štab CZ za Notranjsko</i>	<i>Poveljnik CZ za Notranjsko Štefan Majcen</i>	
SKRBNIK	<i>Izpostava URSZR Postojna</i>	<i>Darko Škerjanc</i>	

1. NESREČA ZRAKOPLOVA	4
1.1 Uvod.....	4
1.2 Zračni promet v Notranjski regiji.....	4
1.3 Letališča , vzletišča in vzletne točke s pristajalnimi stezami	4
1.4 Nadzorovane cone CTR) letališč v RS.....	5
1.5 Splošno o nevarnosti letalskih nesreč.....	5
1.6 Značilnosti nesreče zrakoplova	6
1.7 Varnost zračnega prometa	6
1.8 Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka nesreče zrakoplova.....	7
1.9 Verjetnost nastanka verižne nesreče.....	10
1.10 Sklepne ugotovitve.....	11
2. OBSEG NAČRTOVANJA	12
2.1 Temeljne ravni načrtovanja.....	12
2.2. Temeljna načela zaščite, reševanja in pomoči	12
3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB NESREČI ZRAKOPLOVA	13
3.1. Temeljne podmene načrta	13
3.2. Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči	14
3.3. Uporaba načrta	17
4. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	18
4.1. Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz regijske pristojnosti	18
4.2. Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta	19
4.3 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta	19
5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	20
5.1. Opazovanje.....	20
5.2. Obveščanje pristojnih organov in služb	21
5.3. Obveščanje javnosti.....	23
5.4. Alarmiranje	24
6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	26
6.1. Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb.....	26
6.2. Aktiviranje regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč	26
6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstev.....	27
7. UPRAVLJANJE IN VODENJE.....	30
7.1. Organi in njihove naloge.....	30
7.2. Operativno vodenje	32
7.3 Organizacija zvez.....	33
8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	35

8. 1. Ukrepi zaščitne, reševanja in pomoči.....	35
8. 2. Naloge zaščite, reševanja in pomoči	38
9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	46
10. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	47
10. 1. Razlaga pojmov.....	47
10. 2. Razlaga okrajšav.....	48
11. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	49
11.1. Skupne priloge.....	49
11.2. Posebne priloge.....	49
11.3. Seznam dodatkov.....	50
Skupni dodatki.....	50

1. NESREČA ZRAKOPLOVA

1.1 Uvod

Regijski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova – verzija 3.0, je spremenjena verzija regijskega načrta zaščite in reševanja ob letalski nesreči-verzija 2.0 v Notranjski regiji, ki ga je pripravila Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje Postojna in sprejel poveljnik CZ za Notranjsko v 22.2.2007.

Osnova za izdelavo Regijskega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova je Regijska ocena ogroženosti za notranjsko regijo številka: 842-49/2009-17, z dne 9.11.2009.

Regijski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova je izdelan na podlagi Državnega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova, verzija 4.0, marec 2009, Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/06-uradno prečiščeno besedilo in 95/07-ZSPJS-H), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, št. 3/02, 17/02, 17/06 in 76/08), Zakona o letalstvu (Ur. list RS, št. 113/06-uradno prečiščeno besedilo), Zakona o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 101/03 in 110/05), Zakona o prevozu nevarnega blaga (Uradni list RS, št. 33/06-uradno prečiščeno besedilo), Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07) in 54/09, Uredbe o načinu izvajanja nadzora zračnega prostora (Ur. list RS, št. 29/04), Uredbe o preiskovanju letalskih nesreč, resnih incidentov in incidentov (Ur. list RS, št. 72/03 in 110/05), Pravilnika o logistični podpori preiskovalnemu organu (Uradni list RS, št. 26/07) in drugih izvedbenih predpisov.

1.2 Zračni promet v Notranjski regiji

Zračni prostor Notranjske regije obsega in povezuje zračni prostor nad kopnim ter obalnim morjem in notranjimi vodami, ki so pod suverenostjo Republike Slovenije.

Število preletov čez Notranjsko regijo narašča, še posebno sezonski promet, saj je v poletni sezoni za 50% več prometa kot v zimski sezoni.

Javni promet potnikov na slovenskih letališčih se v zadnjih letih povečuje, kar vpliva na povečan promet nad Notranjsko regijo.

D - 700	Karte zračnih poti
----------------	---------------------------

1.3 Letališča , vzletišča in vzletne točke s pristajalnimi stezami

Na območju Notranjske regije imamo dva izmed 15 javnih letališč, ki so na območju Republike Slovenije in sicer:

- letališče Postojna, ki je namenjeno za športno aktivnost ter
- letališče Gaberk pri Divači na katerem ob ugodnih vremenskih razmerah vzletajo in pristajajo manjša motorna in jadralna letala.

Na obeh letališčih se šolajo jadralni in motorni piloti za izvajanje športnih aktivnosti.

- **Letališče Postojna** se nahaja pri vasi Rakitnik v občini Postojna. Pozicija letališča je N 45 stopinj 45 minut 11.98 sekund, smer steze je 020-200. Steza je travnata, vzletno -pristajalna, dimenzije 750 x 60 metrov, na nadmorski višini 530 metrov oziroma 1738 čevljev (feets) na radijski frekvenci 123,500 MHz.

Na tem letališču je potrebno biti pozoren na cesto, 30 m pred pragom steze 02 in na minimalna višina preleta, ki je 10 m.

Vrsta nesreče	leto	Število nesreč	Število mrtvih
Nesreča zrakoplova	2008	1	2

Tabela 1: Statistika prometa nesreč zrakoplova po SPIN-u od leta 2003 do konca leta 2009

Lokalne točke javljanja so:

- UNIFORM (vas Unec): N 45 stopinj 49 minut in 26 sekund,
- ROMEO (vas Razdrto): N 45 stopinj 45 minut in 30 sekund,
- PAPA (mesto Pivka): N 45 stopinj 40 minut in 22 sekund.

- **Letališče Gaberk** se nahaja približno 2 kilometra vzhodno od Divače in sicer na levi strani ceste Divača-Dolnje Ležeče-Famlje. Pozicija letališča je N 45 stopinj 41 minut in 00 sekund.

Travnata vzletno pristajalna steza je na nadmorski višini 433 metrov, njena dimenzija je 800 metrov X 40 metrov, smeri 120° - 300°;

Asfaltna vzletno pristajalna steza je na nadmorski višini 423 metrov, njena dimenzija je 800 metrov X 30 metrov, smeri 130° - 310° na radijski frekvenci 123,500 MHz.

Maksimalna teža je 5700 kilogramov. Na vzletišču ni možnosti sprejemanja in skladiščenja blaga.

Lokalne točke javljanja so:

- NOVEMBER 1 (nad križiščem magistralnih cest v Razdrtem),
- SIERA 2 (nad križiščem magistralnih cest na Kozini).

P – 402	Podatki o upravljalcih letališč
----------------	--

Območje Notranjske regije dnevno preleti več deset komercialnih letal in več vojaških letal NATA, ki večino operacij izvajajo v dopoldanskem času ob delavnikih.

1.4 Nadzorovane cone CTR) letališč v RS

Pri pregledu podatkov zbranih v Državnem načrtu zaščite in reševanju ob nesreči zrakoplova, verzija 4.0 glede nadzorovanih con (CTR) letališč v RS, na našem območju ni nadzorovanih con.

Notranjska regija ne spada v bolj ogroženo področje glede nesreče z zrakoplovom, saj se največ nesreč zrakoplovov zgodi pri vzletanju in pristajanju zrakoplovov (85%), torej na območju nadzorovanih con (CTR).

1.5 Splošno o nevarnosti ob nesrečah zrakoplovov

Analize nesreč zrakoplovov kažejo, da se večina vseh nesreč zrakoplovov zgodi na letališčih ali v njihovi neposredni bližini, predvsem pri vzletanju in pristajanju in sicer kar 85%. V Notranjski regiji imamo dva javna letališča, kjer lahko pričakujemo manjše nesreče in sicer na letališču Postojna in letališču Gaberk pri Divači. Letališča morajo imeti izdelane svoje operativne načrte, ki zagotavljajo takojšen odziv na vse nevarnosti in druge neobičajne razmere, da bi tako zmanjšali možnost nesreče in obseg osebne ali druge škode na letališču. Možnost večje nesreče na našem območju je zelo majhna, vendar jo lahko pričakujemo zaradi preletov večjih letal čez naše območje, kot je strmoglavljenje zrakoplova na naseljeno območje, trčenje zrakoplova v gore ali trčenje dveh letal. V naši regiji nimamo

mednarodnega letališča, torej verjetnost da se zgodi nesreča zrakoplova na območju naše regije iz omenjenega razloga je majhna.

Posledice nesreče zrakoplova so skoraj vedno katastrofalne, saj največkrat pomenijo popolno katastrofo, kar z drugimi besedami povedano pomeni 100% smrtnih žrtev. Prav zato so nesreče zrakoplova med tistimi prometnimi nesrečami, ki se jih ljudje najbolj bojimo.

Med žrtve nesreč zrakoplovov ne sodijo samo potniki letal in posadka, ampak tudi ljudje in živali na območju, kjer pride do nesreč zrakoplovov. Posledice nesreče, neposredne in posredne, lahko prizadenejo tudi svojce žrtev, člane reševalnih ekip, kulturno dediščino, okolje, infrastrukturo in podobno.

Javno letališče Postojna in Gaberk pri Divači na katerem vzletajo in pristajajo manjša športna letala prav tako predstavljajo možnost za potencialno nevarnost nesreče zrakoplova manjšega obsega.

1.6 Značilnosti nesreče zrakoplova

Za nesrečo zrakoplova je značilno:

- da se skoraj vedno zgodi brez opozorila, nenadno in nepričakovano,
- da so pogosto žrtve nesreče vsi potniki in člani posadke,
- da se lahko pripeti na krajih, ki niso takoj ali zlahka dostopni in
- da so lahko žrtve tudi prebivalci, če zrakoplov pade na naseljeno območje.

Vzroki letalskih nesreč so danes predvsem:

- tehnični in drugi vzroki (napaka motorja ali konstrukcije zrakoplova, izguba nadzora nad zrakoplovom, napaka kontrole zračnega prometa, človeški in drugi dejavniki),
- naravne in druge nesreče (neugodne vremenske razmere, požar, nesreče pri prevozu nevarnega blaga),
- teroristični napadi in druge oblike množičnega nasilja.

Nesreče zrakoplovov lahko delimo glede na:

- vrsto zrakoplova: nesreča potniškega, tovornega ali vojaškega zrakoplova,
- **kraj nesreče:**
 - nesreča zrakoplova na naseljeno območje,
 - nesreča zrakoplova na težko dostopnem terenu,
 - nesreča zrakoplova na vodnih površinah,
 - nesreča zrakoplova na območju letališča,
- **posledice nesreče:**
 - žrtve,
 - uničena ali poškodovana infrastruktura, stavbe in kulturna dediščina ter
 - vpliv na okolje.

1.7 Varnost zračnega prometa

Slovenija je članica različnih mednarodnih in drugih organizacij:

- Evropske unije (EU)
- Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO),
- Evropske konference civilnega letalstva (ECAC),
- Skupnost letalskih organov (JAA),
- Evropske organizacije za varnost zračne plovbe (EUROCONTROL) in
- Organizacije severnoatlantske pogodbe (NATO).

Slovenija kot članica teh organizacij mora upoštevati letalske standarde, priporočila in usmeritve, pa tudi zahteve in priporočila v prometni politiki. Zlasti je potrebno tekoče usklajevanje normativnih rešitev z mednarodnimi zahtevami in priporočili, ki jih izdajajo te organizacije.

1.8 Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka nesreče zrakoplova

➤ Geografske značilnosti Notranjske regije

Območje notranjske regije leži na JZ delu Slovenije. Na severu in SV meji z ljubljansko regijo, na zahodu s severno primorsko regijo in na jugozahodu z obalno regijo. Na zahodu meji z Italijo v obmejnem pasu 45 km in na jugu ter JV meji s Hrvaško v obmejnem pasu 60 km.

Na zahodu meji z Italijo, na jugu ter jugovzhodu pa meji s Hrvaško.

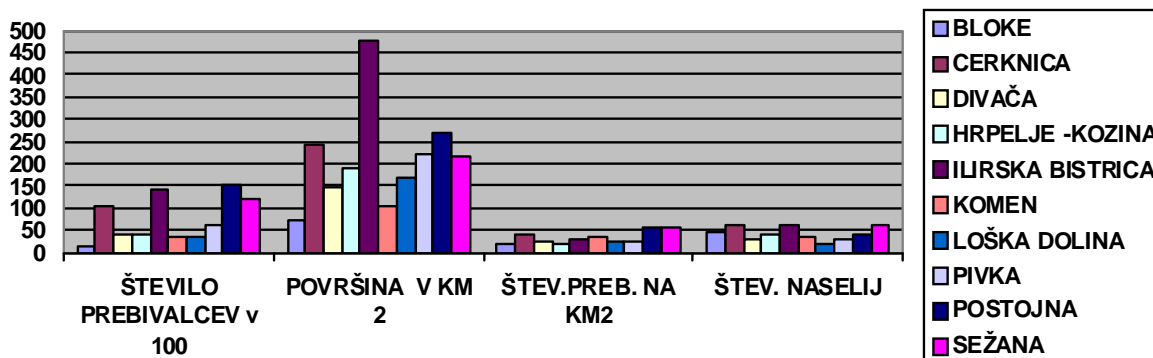
Območje Notranjske regije zajema območja štirih upravnih enot in sicer: Cerknico, Ilirsko Bistrico, Postojno in Sežano in območje desetih občin: Postojno, Pivka, Cerknico, Loška Dolina, Bloke, Ilirsko Bistrico, Sežano, Komen, Divača in Hrpelje - Kozino.

Površina pokrajine znaša **2120 km²**, kar je približno **9.6 %** površine Slovenije, prebivalcev je **74.017** kar predstavlja le **3.7%** vseh prebivalcev Slovenije.

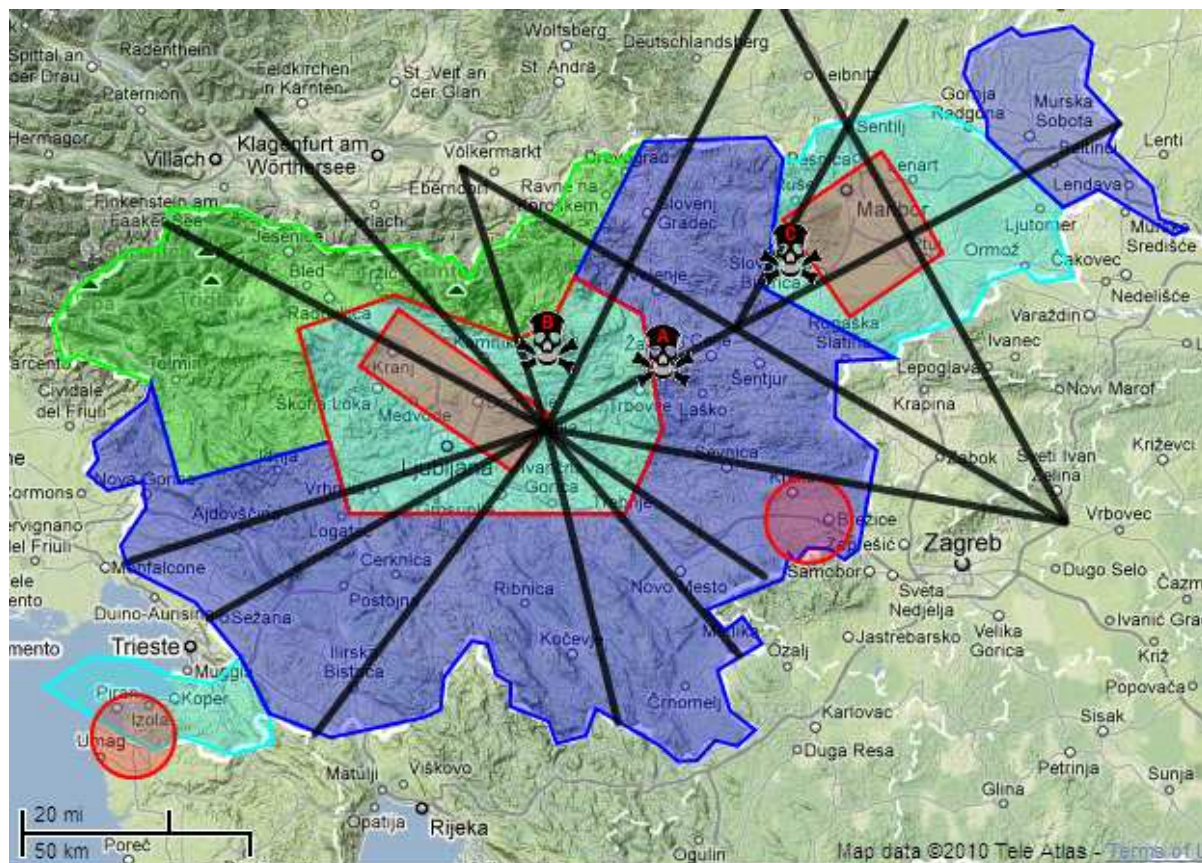
OBCINA	št. prebivalcev	površina v km ²	št. preb. na km ²	št. naselij
Bloke	1.630	75.1	21.70	45
Cerknica	10.435	241.3	43,24	65
Divača	3.834	147.8	25.94	40
Hrpelje -Kozina	4.084	192.2	21.25	38
Ilirska Bistrica	14.351	479.61	29.92	63
Komen	3.700	102.7	36.02	35
Loška dolina	3.640	166.8	21.82	20
Pivka	5.962	223	26.74	29
Postojna	15.006	270	55.58	40
Sežana	11.951	217.4	54.79	53
Notranjska regija	74.593	2115,91	35,25	428

Tabela 2: naseljenost in demografska razvitost

Najgostejša naseljenost je v občini Postojna z 55,58 prebivalcev na km², najredkejša naseljenost pa je v občini Hrpelje-Kozina in sicer 21,01 prebivalcev na km².

Grafikon 1: Prikaz naseljenosti in demografske razvitosti

Slika 1: Pregled zračnih poti čez Slovenijo

Naselja, ki so lahko bolj ogrožena zaradi nesreče zrakoplova so:

- Šmarje pri Sežani, Dane pri Sežani, Sežana, Veliko polje, Gorenje, Bukovje, Predjama, Belsko, Studeno in Strmca;
- Sabonje, Harije, Dobro polje, Ilirska Bistrica, Šembije, Koritnice, Loška dolina, Grahovo, Bločice, Nova vas, Velike Bloke in Rakitnik.

Vodne površine čez katere poteka zračni koridorij so Jezero Mola, Jezero Klivnik, Reka-Reka, Cerknško jezero in Gorenje jezero.

Največjo potencialno nevarnost nesreče z nevarnimi snovmi predstavljajo ob nesreči zrakoplova še posebej Plama - Podgrad in Petrol plini Sežana, ker se nahajata v neposredni bližini zračne poti.

Težja dostopnost:

- SV predel zajema Bloško planoto, Javorniško in Snežniško pogorje.
- JZ in J predel zajema Senožeske hribe z Vremščico, Brkinsko hribovje in Jelšanska brda.

➤ **Večje vodne površine na območju Notranjske regije**

- **CERKNIŠKO JEZERO**; Ob večjem deževju nastane Cerknško jezero veliko 2600 ha in takrat je dolgo 10,5 km, široko pa 4,7 km. Maksimalni dotok doseže 210-240 m³/s, odtok pa 40-90 m³/s.

- **JEZERO MOLA**; Jezero Mola je akumulacijsko jezero, kar pomeni, da gladina vode niha glede na letni čas in količino padavin. Praviloma se napolni preko zime in pomladi in to površino vode zadržuje tja nekje do konca junija. Globina vode (polno jezero) je v zgornjem delu revirja nekje 6-8 m, medtem ko v spodnjem delu naraste tja do kakih 15 m. Površina jezera znaša 80 ha, njegova dolžina pa meri 3850 m.

- **JEZERO KLIVNIK**; Njegova površina meri 33 ha, njegova dolžina pa 2800 m. Gladina vode jezera se spreminja glede na letni čas in količino padavin.
- **REKA-REKA**; Površina Reke- Reke znaša 68 ha, njena dolžina pa 47 km.

➤ **Vremenske razmere**

V Notranjski regiji se mešajo brez jasne in ostre meje trije podnebni vplivi. Na predel južno od Javornikov in Snežnika vpliva modificirano mediteransko podnebje, v severnem delu se čutijo vplivi panonskega podnebja, v višjih predelih pa prevladuje gorsko podnebje, kar lahko predstavlja oviro pri pristajanju in vzletanju zrakoplovov.

Za območje Notranjske regije je značilna kraška burja s svojimi sunki do 150 km/h, nenadne vremenske razmere, ki jih spremljajo značilne nizke temperature ter v spomladanskem in jesenskem času tudi močan dež in megla.

➤ **Prevoz nevarnega blaga**

Prevoz nevarnega blaga v zračnem prometu je prepovedan razen, če se opravlja v skladu z letalskimi predpisi, ki veljajo v RS in z mednarodnimi standardi in priporočenimi praksami ter tehničnimi navodili, ki jih izdaja ICAO.

Letalski prevoznik je skladno z določbami predpisov, mednarodnih standardov in priporočenih praks dolžan usposablјati letalsko osebje s področja prevoza nevarnega blaga. Letalski prevoznik, ki dejansko izvaja prevoz nevarnega blaga mora imeti to dejavnost opredeljeno v svojem Operativnem priročniku, izdelana mora imeti:

- Program usposabljanja s področja prevoza nevarnega blaga ter
- Navodila za ukrepanje ob nesreči zrakoplova pri prevozu nevarnega blaga.

Prevoz nevarnega blaga v letalskem prometu mora biti usklajen tako z dokumenti ICAO kot tudi z dokumenti Mednarodnega združenja letalskih prevoznikov (IATA). Nevarno blago je razdeljeno v tri kategorije:

- snovi, ki so dovoljene za prevoz z zrakoplovi,
- snovi, za katere so potrebna posebna dovoljenja in
- snovi, ki so izključene iz prevoza zrakoplova.

Z zrakoplovom je prepovedan prevoz predmetov in snovi, ki so v tehničnih navodilih označeni kot prepovedani za prevoz v normalnih okoliščinah in okuženih živih živali razen izjem. Vojaške oborožitve in minsko eksplozivnih sredstev se ne sme prevažati po zraku, razen s posebnim dovoljenjem pristojnih organov in v skladu s predpisi, ki urejajo prevoz nevarnega blaga. Kadar je to potrebno in v interesu javnega reda in varnosti, lahko vlada prepove tudi prevažanje drugega posebnega blaga.

Pri prevozu radioaktivnih snovi veljajo posebni varnostni ukrepi in ker se prepelje zelo majhne količine teh snovi z zrakoplovi, je verjetnost nesreče pri prevozu teh snovi in resna ogroženost zdravja udeležencev nesreče, reševalnih ekip in prebivalstva v okolici zelo majhna.

Obstajajo tudi nevarne snovi, ki so potrebne za plovnost letala, njegovo delovanje, zdravje potnikov in posadke, ter pomenijo možno nevarnost ob padcu letala za okolje, zlasti, če se nesreča zgodi na območju podtalnice. Med te snovi štejemo baterije, gasilne aparate, insekticide, osvežilce zraka, opremo za preživetje in prenosno napravo za dovod kisika.

Zaradi posebnih varnostnih ukrepov in majhne količine prepeljanih jedrskih in radioaktivnih snovi je verjetnost nesreče pri prevozu teh snovi zelo majhna. Pri tem bi bilo ogroženo nekaj ljudi oziroma bi morali za daljši čas omejiti dostop na območje, če ga ne bi bilo mogoče dekontaminirati. Površina takšnega območja bi znašala nekaj sto kvadratnih metrov, v najslabšem primeru nekaj tisoč kvadratnih metrov.

Ob nesreči zrakoplova, ki prevažata radioaktivne snovi, lahko zaradi velikih pospeškov in verjetnega požara pričakujemo resne poškodbe ali uničenja tovora z radioaktivno snovjo. Ob požaru lahko pričakujemo dve možnosti. V prvem primeru naj bi embalaža zdržala požar in ne bi prišlo do radioaktivne kontaminacije. Druga možnost pa je, da bi embalaža z vsebino vred zgorela. V tem primeru se bodo radioaktivne snovi sprostile v ozračje in zaradi relativno majhne aktivnosti in velikega razredčenja, verjetno ne bo potrebno posebno ukrepanje zaradi radioaktivne kontaminacije.

V primeru, da se prevažata večjo količino nizko radioaktivne snovi (npr. sveže gorivo) in se poškoduje embalaža ter ne pride do požara, potem je verjetno onesnaženje predmetov in tal.

Zaradi relativno nizke radioaktivnosti snovi, ki jih praviloma prevažajo z zrakoplovi, ni pričakovati razmer, v katerih bi bilo resno ogroženo zdravje udeležencev nesreče, reševalnih ekip in prebivalstva v okolici. Kljub temu pa je smiselno pričakovati, da je treba onesnažene predmete obravnavati kot radioaktiven odpadek. To terja uporabo posebnih merilnih instrumentov, saj pogosto podatki o radioaktivni snovi niso takoj na razpolago.

Nevarno blago, ki se med prevozom razsuje ali razlije, mora prevoznik zavarovati, pobrati ali odstraniti oziroma dati na za to določen prostor ali na drug primeren način poskrbeti, da ni več nevarno ter o tem obvestiti ReCO Postojna (112) ali policijo (113). Če nevarnega blaga, ki je izpadlo ali se razlilo, prevoznik ne more pobrati, odstraniti, dati na določen prostor ali kako drugače nevtralizirati, mora poklicati organizacijo, ki je pooblaščen za reševanje z nevarnim blagom, da to stori na prevoznikove stroške.

➤ **Potresna ogroženost**

Letališče Postojna in letališče Gaberk pri Divači ležita na območjih, kjer lahko pričakujemo potres VII. stopnje po EMS potresni lestvici. Ob tovrstnem potresu bi bilo onemogočeno delovanje obeh letališč.

➤ **Terorizem in druge oblike množičnega nasilja**

Ker na območju Notranjske regije ni varovanih letališč, se za primere terorizma in druge oblike množičnega nasilja uporablja regijski načrt ZIR ob uporabi orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene oziroma terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi.

1.9 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob nesrečah zrakoplovov je verjetnost verižne nesreče zelo velika. Število smrtnih žrtev se lahko poveča tudi zaradi možnih različnih verižnih nesreč, kot so:

- nesreča zrakoplova na naseljeno območje, ki lahko povzroči poškodbe infrastrukture, požare in eksplozije ter tako ogrozi življenje ljudi in živali, poškodbe ali uničenje infrastrukturne dediščine ter
- nesreča zrakoplova z nevarno snovjo, ki lahko povzroči nenadzorovano uhajanje ali odtekanje nevarnih snovi v okolje in s tem nastanek požara ali eksplozije.

Na območju notranjske regije največjo potencialno nevarnost nesreče z nevarnimi snovmi ob padcu zrakoplova, ki bi povzročilo veliko ogrožanje okolice z ekološkimi posledicami predstavlja naslednja infrastruktura:

➤ V občini **Ilirska Bistrica** - podjetje Plama-pur d.d. Podgrad, ki se ukvarja s proizvodnjo in predelavo in plastičnih mas, mehkih poliuretanskih pen v obliki blokov, folij, oblikovanih izdelkov, ležišč in gobic.

➤ V občini **Sežana** - podjetje Petrol plini d.o.o. skladišči utekočinjene naftne pline.

1.10 Sklepne ugotovitve

Zaradi številčnih zračnih poti, ki prepletajo zračni prostor na območju Notranjske regije in zaradi športnih letališč Postojna in Gaberk z manjšimi letali, je s stališča nevarnosti nastanka nesreče zrakoplova prav tako ogrožen prostor na tem območju.

Najhujše posledice lahko povzročijo nesreče zrakoplovov:

- na območju infrastrukture, kjer se skladišči in predelava nevarne snovi,
- na naseljenem območju,
- pri nesreči zrakoplova, ki prevažata nevarno blago in pri tem pride do nenadzorovanega uhajanja škodljivih snovi v okolje ali do požara oziroma eksplozije,
- na težko dostopnem terenu ter
- pri nesreči zrakoplova na vodnih površinah.

Vodne površine na območju notranjske regije, ki bi bile najbolj ogrožene ob nesreči zrakoplova so naslednje:

- Reka-Reka; njena površina je 68ha, v dolžino pa meri 47km.
- Akumulacijsko jezero Klivnik; njegova površina je 33ha, dolžina pa 2800m ter
- Akumulacijsko jezero Mola, ki ima površino 80ha ter meri v dolžino 3850m.

Obe jezери se nahajata na pritokih Reke- Reke, ki je del svetovno znamenitih Škocjanski jam tako da bi škoda ob nesreči zrakoplova nastala tudi v kraškem podzemlju.

Težko dostopna mesta ob nesreči zrakoplova na območju notranjske regije predstavljajo vse tri planote in sicer Snežnik, Javorniki ter Nanos.

Zaradi posebnih varnostnih ukrepov in majhne količine prepeljanega nevarnega blaga, je verjetnost nesreče zrakoplova pri prevozu nevarnega blaga zelo majhna.

Verjetnost nesreče zrakoplova pri prevozu nevarnih snovi je zaradi posebnih varnostnih ukrepov in majhne količine prepeljanih teh snovi zelo majhna. V kolikor pa pride do takšne nesreče pri prevozu nevarnih snovi, je prevoznik tisti, ki mora zavarovati, pobrati ali odstraniti nevarno snov ali na drug način poskrbeti, da ni več nevarnosti. Če prevoznik tega ne more izvesti, mora poklicati organizacijo, ki je pooblaščen za reševanje nesreč z nevarnimi snovmi, da to stori na njegove stroške.

S tem načrtom se urejajo le ukrepi in dejavnosti zaščite in reševanja, ki so v regijski pristojnosti.

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Da bi bilo ukrepanje ob nesreči zrakoplova organizirano in učinkovito se je pripravilo ustrezni načrte zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova. V Notranjski regiji se je nadgradilo že izdelan regijski Načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova ter se ga uskladilo z državnim načrtom zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova, verzija 4.0.

S tem načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za zaščito in reševanje, ki so v regijski pristojnosti.

Temeljni načrt je državni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova številka 84200-1/2009-5 z dne 23.7.2009, s katerim je usklajen regijski načrt ZiR ob nesreči zrakoplova.

V notranjski regiji se vse občine nahajajo izven območja nadzorovanih con (CTR), zato vse občine pripravijo le posamezne dele načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v katerih predvidijo obveščanje in sodelovanje v primeru zrakoplova v sili (iskanje pogrešanega zrakoplova).

Iskanje pogrešanega zrakoplova se izvaja z zrakoplovi policije in SV ter z enoto reševalcev z reševalnimi psi Postojna za iskanje pogrešanih oseb in po potrebi tudi z ostalimi reševalnimi enotami in službami na zemlji.

Iskanje pogrešanega zrakoplova oziroma delovanje ob nesrečah zrakoplovov **manjšega obsega** glede na območje iskanja, potrebne sile v zraku in na zemlji ter število pogrešanih, izvaja policija v sodelovanju z regijskimi reševalnimi enotami, javnimi reševalnimi službami ter SV.

Regijski načrt je izdelan za zrakoplov v sili oziroma za nesrečo zrakoplova **večjega obsega**, ki se zgodi na območju ene regije, oziroma, če se iskanje pogrešanega zrakoplova izvaja na območju ene regije. Ob tej nesreči se v skladu z načelom postopnosti poleg regijskega načrta uporabi tudi ukrepe zaščite in reševanja posamezne občine.

Regijski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova za Notranjsko regijo temelji na trenutno razpoložljivih silah in sredstvih, potrebnih za ukrepanje ob nesreči zrakoplova.

D – 1	Postopek obravnave in sprejetja regijskega načrta ZRP ob nesreči zrakoplova
-------	---

2. 2. Temeljna načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč ob nesreči zrakoplova se organizira v skladu z načeli Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ob nesreči zrakoplova se upoštevajo predvsem naslednja načela:

- Načelo pravice do varstva,
- Načelo pomoči,
- Načelo javnosti,
- Načelo preventive,
- Načelo odgovornosti,
- Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev,
- Načelo zakonitosti in
- Načelo varstva reševalcev in drugega osebja.

3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB NESREČI ZRAKOPLOVA

3. 1. Temeljne podmene načrta

Temeljne podmene Regijskega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova za Notranjsko regijo so:

1. Varstvo pred posledicami nesreče zrakoplova zagotavlja v okviru svoje pristojnosti pristojna letališča, prevozniki, resorno ministrstvo na regijski ravni, prebivalci kot posamezniki, prebivalci organizirani v prostovoljne reševalne sestave ter druge nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito, reševanje in pomoč ter občine in državni organi skladno s svojimi pristojnostmi.
2. Regijski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova za Notranjsko regijo izdela Izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Postojna v sodelovanju z občinami in drugimi pristojnimi regijskimi organi.
3. Regijski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova za Notranjsko regijo je izdelan za ukrepanje ob nesreči zrakoplova za primer:
 - **zrakoplova v sili (iskanje pogrešanega zrakoplova)**, ko:
 - ReCO Postojna sprejme signal Emergency Locator Transmitor (ELT) od CORS-a,
 - zrakoplov ne prileti na namembni kraj,
 - zrakoplov javi težave in ni več dosegljiv ali
 - zrakoplov izgine iz radarskega zaslona,
 - zrakoplov z okvaro oziroma težavo, kar bi pomenilo težavo za varen pristanek ali polet in
 - **nesreče zrakoplova.**
4. Regijski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova je izdelan v primeru zrakoplova v sili ob nesreči zrakoplova večjega obsega glede na območje iskanja, ki se zgodi na območju ene regije.
5. Vsem udeležencem ob nesreči zrakoplova morajo pristojni organi in službe zagotoviti takojšno in ustrezno pomoč.
6. V primeru zrakoplova v sili oziroma nesreče zrakoplova večjega obsega ReCO Postojna o dogodku obvesti Center za obveščanje Republike Slovenije ta pa o dogodku obvesti Sektor za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov (SPLNI) PRI Ministrstvu za promet (MzP). Prav tako CORS v primeru zrakoplova v sili ali nesreče zrakoplova manjšega obsega obvesti SPPLNI, razen v primeru zrakoplova v sili ali nesreče zrakoplova z največjo vzletno maso do 2.250 kg, ki se uporablja za nekomercialne aktivnosti, ko CORS obvesti Letalsko zvezo Slovenije, ki nato imenuje komisijo za preiskovanje nesreč in incidentov.
7. Regijski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova za Notranjsko regijo je izdelan za ukrepanje ob nesreči zrakoplova, ko je treba za omilitev ali odpravo posledic nesreče zrakoplova poleg rednih služb aktivirati tudi sile za zaščito reševanje in pomoč v omejenem obsegu, oziroma, če grozi okolju večja nevarnost zaradi:
 - padca zrakoplova na naseljeno območje,
 - nesreče, ki se zgodi na težko dostopnem terenu (Javorniki, Snežnik in Nanos),

- nesreče zrakoplova z nevarnimi snovmi,
 - nesreče zrakoplova na vodnih površinah (Akumulacijsko jezero Klink, Mola in Reka-Reka).
8. Življenja prebivalcev so ob nesreči zrakoplova ogrožena, če pade zrakoplov na naseljeno območje ali če se zgodi nesreča zrakoplova, ki prevaža nevarne snovi. Prebivalci prizadetih območij morajo biti o pričakovani nevarnosti, možnih posledicah, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči, pravočasno in objektivno obveščeni, še posebno, če okolju grozi večja nevarnost ali bi padec zrakoplova povzročil večjo materialno škodo na urbanem območju.
9. Obveščanje, ki je sestavni del Regijskega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova velja za zrakoplov v sili in za nesrečo zrakoplova.
10. Regijski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova vključuje tudi iskanje zrakoplova, ko kraj nesreče ni znan. Javno podjetje Kontrola zračnega prometa Slovenije d.o.o. zagotavlja vse potrebne podatke, ki so potrebni za ugotavljanje mesta nesreče in izvedbo reševanja. Akcijo iskanja in reševanja v delu, ki se nanaša na letalsko področje, usklajuje Uprava Republike Slovenije za civilno letalstvo.
11. V načrtu je opredeljeno reševanje zrakoplova, ki je strmoglavilo. Iskanje iz zraka izvajajo zrakoplovi, ki so v lasti Policije in Slovenske vojske, po potrebi pa tudi drugi domači in tuji zrakoplovi, ki delujejo po navodilih Kontrole zračnega prometa Slovenije d.o.o. Pogrešani zrakoplov na tleh iščejo policijske enote, ustrezne službe in enote Civilne zaščite.
12. Ob nesreči vojaškega zrakoplova, Slovenska vojska prevzame naloge zaščite in reševanja ob pomoči civilnih reševalnih služb in Policije. Če je v nesreči zrakoplova udeležen vojaški zrakoplov tuje države, se izvajajo postopki reševanja skladno z veljavnimi predpisi ob sodelovanju države udeleženke.
13. Za operativno izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči ob nesreči zrakoplova je na kraju nesreče odgovoren vodja intervencije, ki so mu neposredno podrejene vse sile, ki sodelujejo pri izvajanju nalog na terenu.
14. V primeru, da ob nesreči zrakoplova lastne sile in sredstva ne zadostujejo se zaprosi za pomoč sosednje regije na območju Izpostave URSZR Koper ter po potrebi tudi dve sosednji regiji na območju Izpostave URSZR Nova Gorica in Ljubljana) ter Štab Civilne zaščite Republike Slovenije.

3. 2. Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči

➤ *Koncept odziva zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova*

Koncept odziva zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova je odvisen od pričakovanih posledic oziroma od posledic nesreče zrakoplova, človeških žrtev in materialne škode.

Zrakoplov v sili oziroma nesreča zrakoplova sta opredeljena kot:

1. nesreča manjšega obsega:

- je nesreča pri kateri je uničen zrakoplov z vzletno maso pod 5700 kg ali je v njem umrlo ali se teže poškodovalo manj kot 12 ljudi in pri tem okolju ne grozi večja nevarnost ali, če gre za tak zrakoplov v sili in takšno nesrečo praviloma lahko obvladajo redne reševalne službe.
- Po nastanku nesreče in morebitnem predhodnem iskanju, sledi obveščanje pristojnih organov in javnosti, ocena stanja na terenu, vzpostavitev stanja pripravljenosti za

ukrepanje, aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč v omejenem obsegu, izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog in nadaljnje spremljanje dogodkov.

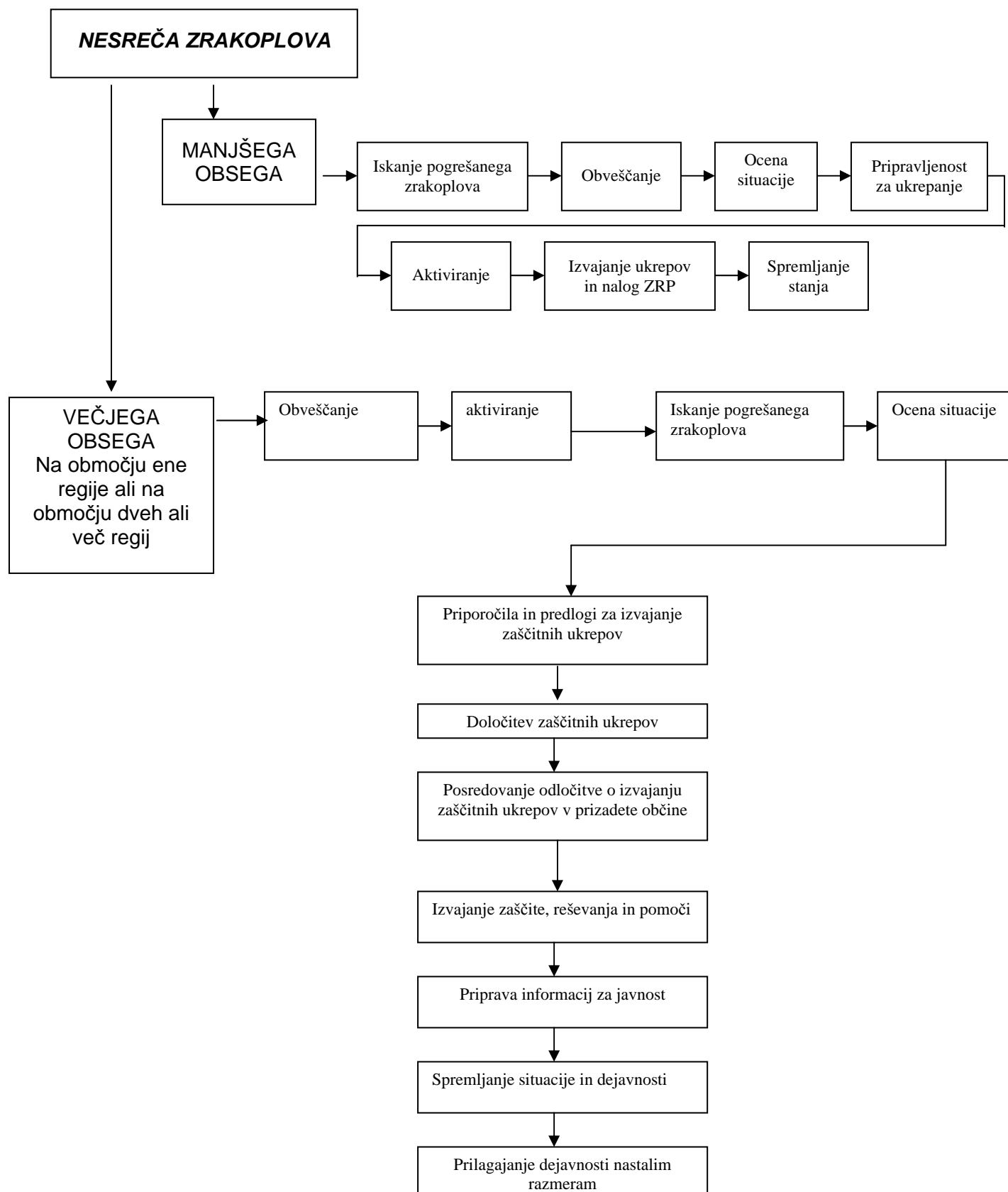
Nesreče manjšega obsega se pričakujejo na območju športnih letališč, vzletišč in pristajalnih mest, kjer se izvajajo operacije ultra lahkih letal in sicer na letališču Postojna in na letališču Gaberk pri Divači ali na celotnem ozemlju regije.

2. nesreča večjega obsega, ki se zgodi na območju ene regije oziroma, če se iskanje pogrešanega zrakoplova izvaja na območju ene regije pri kateri:

- je uničen zrakoplov z vzletno maso nad 5700 kg ali je v njem umrlo ali se težje poškodovale 12 in več oseb ali gre za tak zrakoplov v sili ali okolju grozi večja nevarnost zaradi:
 - nesreče zrakoplova na letališču ali
 - nesreča zrakoplova na naseljeno območje ali
 - nesreča zrakoplova, ki se zgodi na težko dostopnem terenu ali
 - nesreča zrakoplova na vodnih površinah ali
 - nesreča zrakoplova z nevarnim blagom,
- Je potrebno za nadzor in obvladovanje takšne nesreče uporabiti poleg javnih reševalnih služb, služb letališča in prevoznika tudi druge sile in sredstva za ZRP,
- Naloge iskanja pogrešanih oseb, tudi v primeru, da gre za sum pogrešanega zrakoplova usmerja in usklajuje MzP, iskanje pa v skladu z Zakonom o policiji, vodi policija v sodelovanju z regijskim poveljnikom CZ ter enoto reševalcev z reševalnimi psi Postojna. V skladu z dodatkom D-710 pri iskanju in reševanju sodeluje tudi SV. Takoj, ko je najden pogrešan zrakoplov, policija zavaruje kraj nesreče, delo in vodenje nalog zaščite, reševanja in pomoči pa prevzame in usklajuje **regijski poveljnik CZ**, v sodelovanju s pristojnimi reševalnimi in drugimi službami,
- Izvede se obveščanje pristojnih organov in javnosti, iskanje pogrešanega zrakoplova, aktiviranje sil za ZRP na osnovi napovedi poteka nesreče in ocena situacije ter določitev zaščitnih ukrepov in nalog ter
- Se v skladu z načelom postopnosti poleg regijskega načrta uporabi tudi ukrepe občine.

3. nesreča večjega obsega, ki se lahko zgodi na območju dveh ali več regij oziroma, če se iskanje pogrešanega zrakoplova izvaja na območju dveh ali več regij pri kateri:

- je uničen zrakoplov z vzletno maso nad 5.700 kg ali je v njem umrlo ali se težje poškodovale 12 in več oseb ali gre za tak zrakoplov v sili ali okolju, ki grozi večja nevarnost in
- je za nadzor in obvladovanje takšne nesreče potrebno uporabiti poleg javnih reševalnih služb, služb letališča in prevoznika tudi druge sile in sredstva za ZRP in
- naloge iskanja pogrešanih oseb, tudi v primeru, da gre za sum pogrešanega zrakoplova usmerja in usklajuje MzP, iskanje pa v skladu z Zakonom o policiji, vodi policija v sodelovanju s poveljnikom CZ RS ter drugimi državnimi organi in organizacijami. V skladu z dodatkom D-710 pri iskanju in reševanju sodeluje tudi SV. Takoj, ko je najden zrakoplov, policija zavaruje kraj nesreče, delo in vodenje nalog zaščite, reševanja in pomoči pa prevzame in usklajuje poveljnik CZ RS, v sodelovanju z regijskimi poveljniki oziroma reševalnimi in drugimi službami,
- se izvede obveščanje pristojnih organov in javnosti, iskanje pogrešanega zrakoplova, aktiviranje sil za ZRP na osnovi napovedi poteka nesreče in ocena situacije ter določitev zaščitnih ukrepov in nalog,
- sta v skladu z načelom postopnosti poleg državnega načrta aktivirana še regijski in občinski načrt oziroma posamezni deli ali občinskih delov načrtov.

Shema 1: Koncept odziva ob nesreči zrakoplova

3. 3. Uporaba načrta

Regijski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova za Notranjsko regijo se aktivira, ko je treba ob nesreči zrakoplova večjega obsega za odpravo posledic nesreči zrakoplova poleg rednih služb, aktivirati tudi sile za zaščito, reševanje in pomoč.

Odločitev o uporabi regijskega Načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova za Notranjsko regijo sprejme poveljnik Civilne zaščite za Notranjsko oziroma njegov namestnik.

4. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1. Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz regijske pristojnosti

➤ Organi regije

- Izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Postojna,
- Policijska uprava Postojna in Koper,
- Zdravstvene in inšpekcijske službe (IVNDN in MOP).

➤ Sile za zaščito, reševanje in pomoč regije

- Organi Civilne zaščite regije:
 - poveljnik Civilne zaščite za Notranjsko,
 - namestnik poveljnika Civilne zaščite za Notranjsko,
 - Štab Civilne zaščite za Notranjsko,
- Enote služb in društev in drugih nevladnih organizacij:
 - Gasilske enote,
 - Območna enota Rdečega križa Slovenije,
 - Slovenski Karitas,
 - Enota reševalcev z reševalnimi psi Postojna,
 - Jamarska reševalna služba,
 - Gorska reševalna služba,
 - Ekipa tabornikov,
 - Postaja GRS Ljubljana-reševalna skupina Postojna in Ilirska Bistrica
- Enote in službe Civilne zaščite regije:
 - oddelek za radiološko, kemično in biološko izvidovanje,
 - tehnično reševalna enota (oddelek za izvidovanje in vod za reševanje),
 - enota za prvo pomoč,
 - informacijski center,
 - logistični center v Postojni,
 - služba za podporo (ekipa za oskrbo, ekipa za zveze, ekipa za prevoz in ekipa za informacijsko podporo in administrativno delo).
- Poklicne regijske sile za zaščito in reševanje:
 - ZGRS Sežana,
 - Zdravstveni domovi in
 - Druge organizacije.

<i>P – 1</i>	<i>Seznam članov štaba Notranjske regije</i>
<i>P – 2</i>	<i>Seznam poveljnikov, namestnikov poveljnikov in članov štabov CZ občin</i>
<i>P – 3</i>	<i>Pregled tehnično-reševalne enote</i>
<i>P – 4</i>	<i>Pregled oddelka za RKB izvidovanje</i>
<i>P – 8</i>	<i>Pregled služb za podporo</i>
<i>P – 9</i>	<i>Pregled poklicnih in prostovoljnih gasilskih enot v Notranjski regiji</i>
<i>P – 10</i>	<i>Pregled enot in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki se vključujejo v ZRP v Notranjski regiji</i>
<i>P – 12</i>	<i>Seznam oseb, ki se jih obvešča o nesreči</i>
<i>P – 22</i>	<i>Pregled humanitarnih organizacij v regiji s podatki o vodilnih</i>

	osebah teh organizacij
P – 27	Pregled zdravstvenih domov in zdravstvenih postaj v Notranjski regiji
P – 40	Seznam delavcev Izpostave URSZR Postojna
P – 50	Navodilo o organiziranju in delovanju regijskega logističnega centra

➤ **Sile za zaščito, reševanje in pomoč občin**

Poleg sil za zaščito in reševanje lokalnih skupnosti bi imele v primeru nesreče zrakoplova pomembno vlogo tudi druge občinske javne službe in podjetja, ki gospodarijo z odpadki in podjetja, ki vzdržujejo vodovode in kanalizacijo. Njihova vloga in naloge se opredelijo v občinskih načrtih zaščite in reševanja.

P – 41	Pregled enot za prvo pomoč v notranjski regiji
---------------	---

4.2. Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Materialno - tehnična sredstva se za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči v primeru nesreče zrakoplova načrtujejo:

- zaščitno in reševalna oprema ter orodje in sredstva v skladu z merili za organiziranje in opremljanje enot, služb in organov CZ na državnem in regijskem nivoju, verzija 2.0 za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci in
- materialna sredstva za ZRP iz državnih rezerv.

Za izvajanje ZRP se uporabljajo obstoječa sredstva, ki se zagotavljajo na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za ZRP. O pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz popisa za potrebe regijskih enot in služb CZ ter drugih sil ZRP na območju regije, odloča poveljnik CZ za Notranjsko.

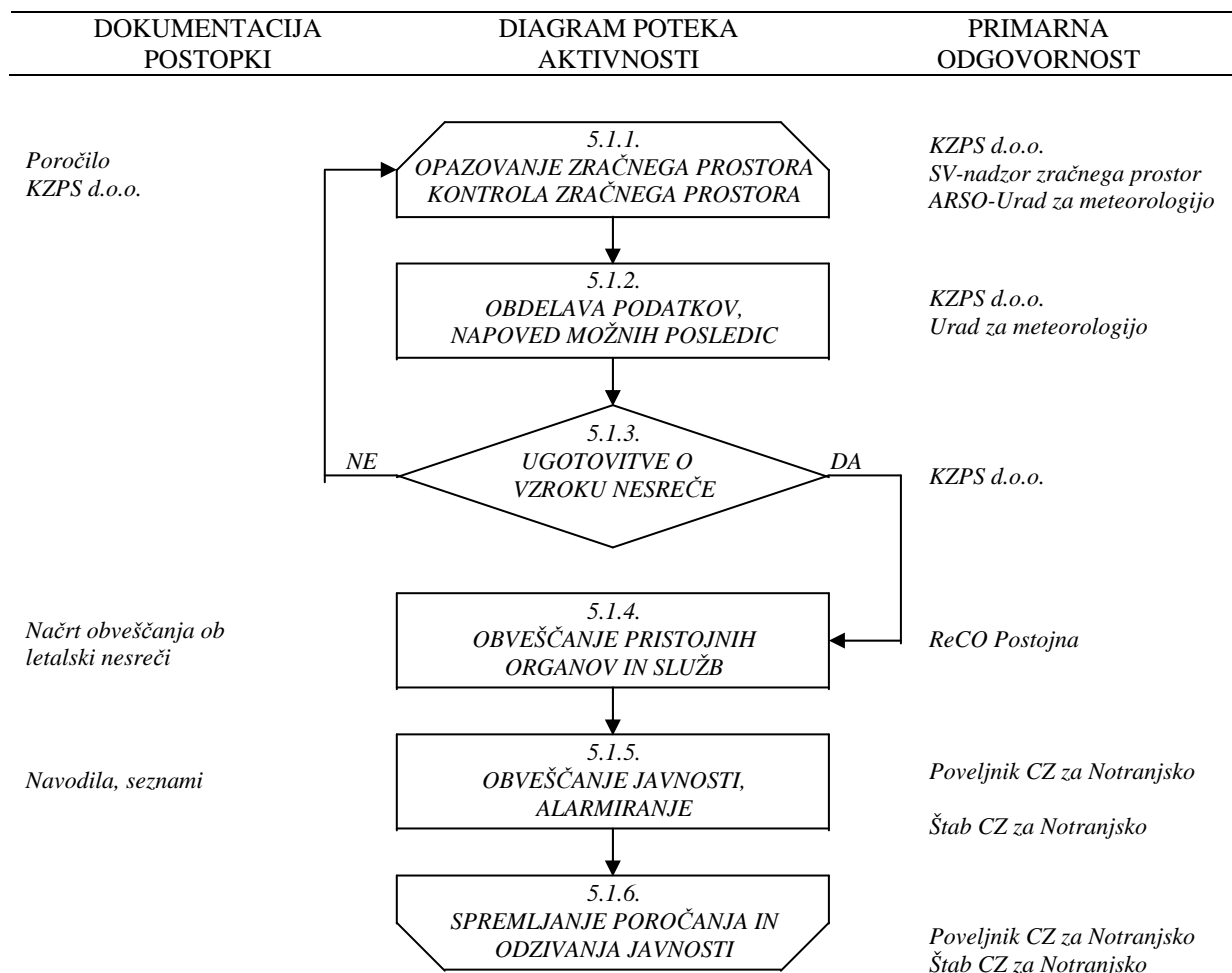
4.3 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- stroške operativnega delovanja (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in druge sile za zaščito, reševanje in pomoč),
- stroški usposabljanja enot in služb,
- materialne stroške (prevozne stroške in storitve, gorivo, mazivo ...) in
- stroški dodatnega vzdrževanja in servisiranja uporabljene opreme.

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1. Opazovanje

Nadzor zračnega prostora v Republiki Sloveniji, ki se izvaja neprekinjeno, zagotavlja pristojna enota SV, MO, vodenje zračnega prometa pa Javno podjetje Kontrola zračnega prometa Slovenije d.o.o..

Kontrolo zračnega prometa na območju RS izvajajo pristojne službe Javnega podjetja KZPS d.o.o. in sicer služba območne kontrole zračnega prometa Ljubljana OKZP vodi in kontrolira zračni promet za ves ostali promet v kontroliranem delu zračnega prostora RS.

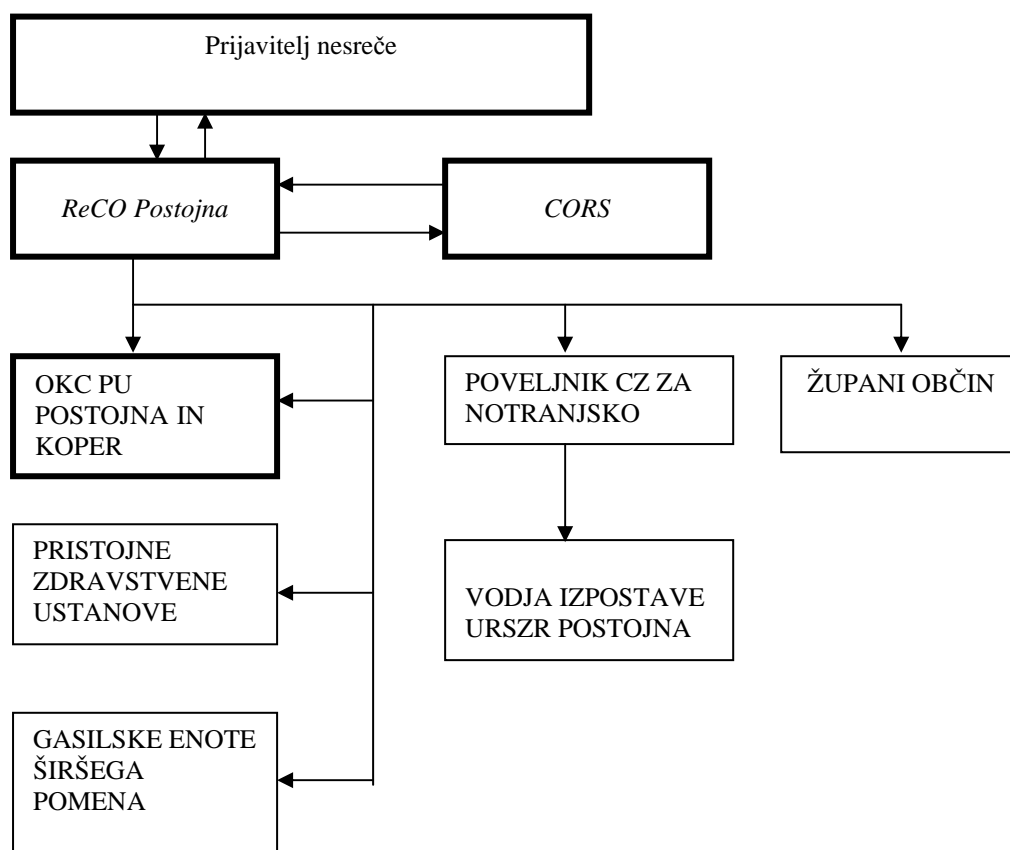
Pri izvajanju posameznih nalog nadzora zračnega prostora lahko sodelujejo, v skladu s skupnimi načrti na podlagi mednarodnih pogodb, tudi vojaški sistemi, službe in zrakoplovi zavezniških držav.

5. 2. Obveščanje pristojnih organov in služb

Nesreča zrakoplova se lahko zgodi na športnem letališču Postojna in Gaberk ali izven letališča kjerkoli na območju Notranjske regije.

Vsakdo, ki izve za zrakoplov v sili oziroma za nesrečo v zračnem prostoru Notranjske regije ali na ozemlju Notranjske regije mora podatke posredovati na Regijski center za obveščanje Postojna na telefonsko številko 112:

- Kontrola zračnega prometa Slovenije d.o.o.,
- pristojna služba letališča,
- prevoznik,
- posameznik, mora takoj sporočiti v ReCO(112), v operativno komunikacijski center policijske uprave (OKC PU) (113) ali katerikoli službi LKZP oziroma OKZP. ReCO in OKC PU si medsebojno izmenjata informaciji o dogodku.

Shema 2: Posredovanje podatkov ob nesreči zrakoplova

V primeru, da podatek o nesreči zrakoplova ni poslala Kontrola zračnega prometa d.o.o., mora Regijski center za obveščanje Postojna preko CORS preveriti verodostojnost obvestila pri Kontrolni zračnega prometa Slovenije d.o.o..

Izmenjava podatkov med regijami, če so le-ti pomembni za sosednje regije poteka preko pristojnih regijskih centrov za obveščanje.

Prvo obvestilo o nesreči zrakoplova, namenjeno Regijskemu centru za obveščanje Postojna, mora vsebovati podatke o:

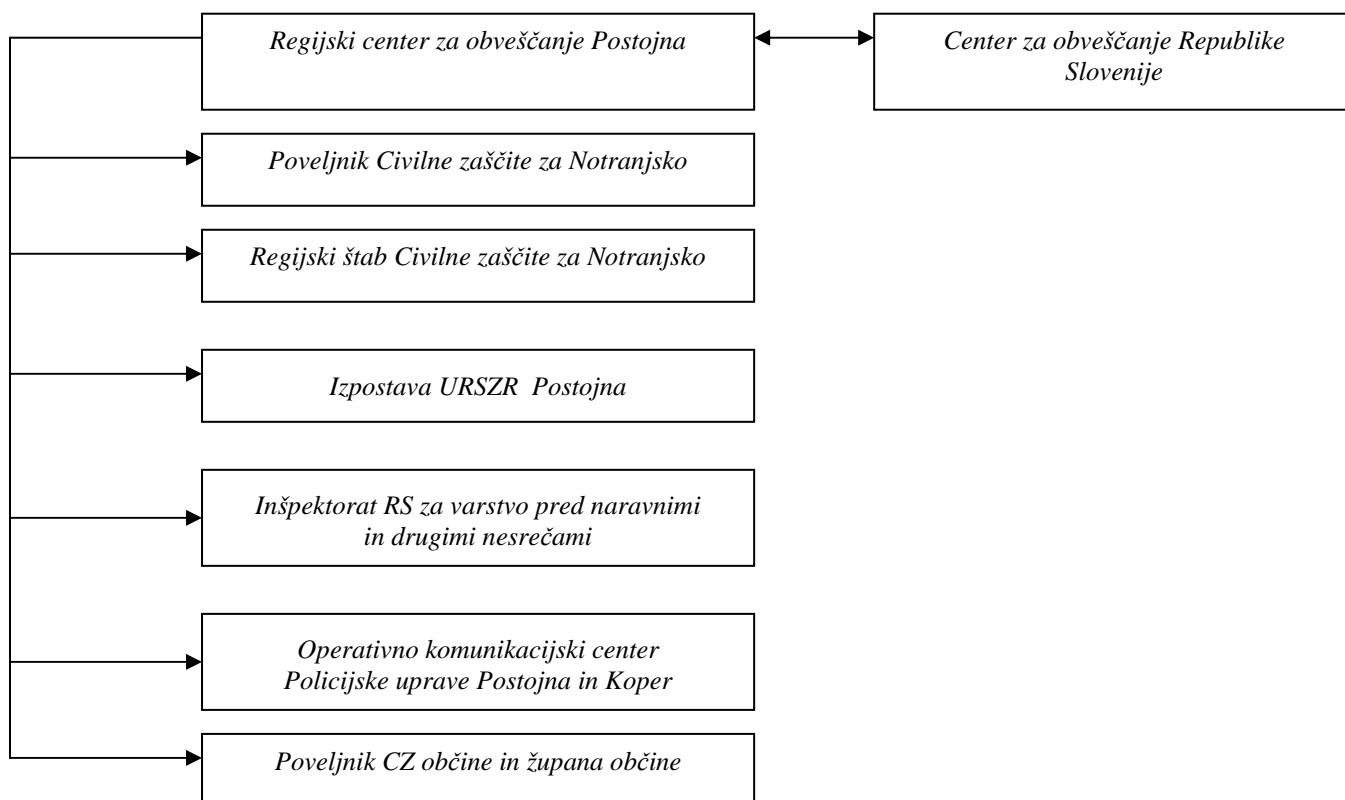
- vrsti zrakoplova (potniško, tovorno ali vojaško),
- državi letalskega prevoznika,
- letalskemu prevozniku,

- vrsti nevarnosti (nesreča ali zrakoplov v sili),
- položaju zrakoplova,
- kraju vzleta in pristanka zrakoplova,
- UTC času poteka dogodka,
- številu oseb v zrakoplovu (potnikov in posadke),
- vrsti in količini blaga,
- izvedeni ukrepi,
- potrebni pomoči.

V primeru **zrakoplova v sili**, večjega obsega ReCO Postojna obvesti CORS ta pa nato Javno podjetje KZPS d.o.o. ter ostale v skladu z državnim načrtom ZiR ob nesreči zrakoplova.

V primeru nesreče zrakoplova, večjega obsega, ReCO Postojna obvesti:

- CORS,
- poveljnika CZ za Notranjsko,
- Regijski štab CZ za Notranjsko,
- Izpostavo Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje,
- Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Izpostavo Postojna,
- Operativni komunikacijski center Policijske uprave Postojna in Koper,
- Poveljnika CZ občine in župana občine, kjer se je zgodila nesreča.

Shema 3: Shema obveščanja ob nesreči zrakoplova

Ob manjši nesreči zrakoplova, ko kraj nesreče zrakoplova ni znan, vodi iskanje in reševanje pogrešanega zrakoplova Policija. Pri iskanju sodelujejo tudi predstavniki Izpostave Uprave

Republike Slovenije za zaščito in reševanje Postojna in Kontrola zračnega prometa Slovenije d.o.o.. Pri iskanju iz zraka sodelujejo zrakoplovi Policije, Slovenske vojske in po potrebi tudi drugi zrakoplovi.

Pri iskanju kraja nesreče na tleh sodelujejo policijske enote in sile za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih v skladu z načelom postopnosti usmerja in usklajuje Poveljnik Civilne zaščite za Notranjsko. On odloča tudi o obsegu in vrsti vključenih sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Glede na oceno posledic nesreče Poveljnik Civilne zaščite za Notranjsko odredi aktiviranje enot in služb v skladu s potrebami, organiziranjem in zmogljivostmi posameznih služb.

Ob nesreči zrakoplova v kateri so udeleženi potniki, Izpostava URSZR Postojna vzpostavi informacijski center v sodelovanju z letalskim prevoznikom. Preko sredstev javnega obveščanja takoj objavijo telefonsko številko, na kateri lahko svojci dobijo informacije o stanju udeležencev v nesreči.

Informacijski center zagotavlja tudi psihološko, duhovno in drugo pomoč preživelim in svojem udeležencev v nesreči.

Za sprotno obveščanje občin, služb in drugih izvajalcev nalog zaščite, reševanja in pomoči o stanju in razmerah na kraju nesreče, sprejetih ukrepih in poteku zaščite in reševanja skrbi Izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Postojna preko Regijskega centra za obveščanje Postojna, s tem da:

- pripravlja in izdaja informativni bilten,
- pripravlja občasne širše pisne informacij.

D – 707	Obrazec za obveščanje ReCO Postojna o zrakoplovu v sili oziroma o nesreči zrakoplova
----------------	---

P – 12	Seznam oseb, ki se jih obvešča o nesreči
P – 13	Seznam prejemnikov informativnega biltena

5. 3. Obveščanje javnosti

Obveščanje javnosti ob nesreči zrakoplova obsega:

- obveščanje svojcev udeležencev nesreče in obveščanje ogroženih prebivalcev na naseljenem območju ter
- obveščanje širše javnosti, ki zajema obveščanje domače in tuje javnosti o poteku zaščitno-reševalnih dejavnosti.

➤ Obveščanje svojcev udeležencev nesreče in obveščanje ogroženih prebivalcev

Izpostava Republike Slovenije za zaščito in reševanje Postojna ob nesreči zrakoplova v kateri je udeleženo potniško letalo v bližini kraja nesreče vzpostavi regijski informacijski center v sodelovanju s prevoznikom in drugimi pristojnimi organi. Informacijski center preko sredstev javnega obveščanja objavi telefonsko številko, na kateri posreduje informacije o stanju in udeležencih v nesreči.

Informacijski center se mora ustanoviti v primeru nesreče zrakoplova, pri kateri je umrlo 12 ali več oseb. Informacijski center lahko organizira regija ali občina.

V regijskem informacijskem centru izvaja Rdeči križ Slovenije, ob pomoči policije in drugih pristojnih služb, poizvedovalno službo po načrtovanih postopkih. Informacijski center se po potrebi organizira tudi v občini v kateri se je zgodila nesreča.

Če se ob nesreči zrakoplova ne ustanovi informacijski center, je za obveščanje svojcev udeležencev nesreče pristojni prevoznik zrakoplova.

Na območju, kjer je prišlo do nesreče zrakoplova z nevarno snovjo ali v primeru padca zrakoplova na naseljeno območje, je za obveščanje prebivalcev o nevarnostih in za dajanje napotkov za izvajanje zaščitnih ukrepov pristojna Izpostava URSZR Postojna in občina. Informacije o tem posredujejo občine preko javnih medijev in na druge krajevno običajne načine, ki jih določijo v načrtih zaščite in reševanja.

➤ **Obveščanje širše javnosti**

Za obveščanje širše javnosti in komuniciranje z mediji ob nesreči zrakoplova na območju Notranjske regije je v skladu s pooblastili pristojen poveljnik CZ za Notranjsko oziroma tisti član štaba, ki je odgovoren za stike z javnostjo oz. za izvedbo te naloge in sicer.

- organizira in vodi tiskovno središče,
- organizira in vodi novinarske konference,
- pripravlja skupna sporočila za javnost,
- spremlja poročanje medijev ter pripravlja izbore prispevkov, objavljenih v njih (t.i. klipinge).

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka preko lokalnih sredstev obveščanja.

Obveščanje širše javnosti zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova poteka preko medijev, ki so po Zakonu o medijih (Uradni list RS, UPB1 št. 110/06) dolžni na zahtevo državnih organov ter javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujna sporočila v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi ter kulturne dediščine in okolja.

Obveščanje javnosti v primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova lahko poteka tudi preko CORS v ReCO Postojna preko izrednih informativnih biltenov, z obveščanjem preko RTV, časopisov, teleteksta, intraneta MORS in ZiR, interneta in drugih medijev.

V primeru zrakoplova v sili oziroma o nesreči zrakoplova javnost lahko seznanjajo tudi:

- vodje intervencij,
- pristojni poveljnik CZ občine,
- pristojni poveljnik CZ regije,
- župani prizadete občine in
- vodja Izpostave URSZR Postojna.

P - 15	<i>Pregled sredstev javnega obveščanja pristojnih za obveščanje ob nesreči na območju Notranjske regije</i>
P- 50	<i>Seznam oseb pristojnih za stike z javnostjo</i>

5.4 Obveščanje drugih držav in mednarodnih organizacij

Opredeljeno v državnem načrtu zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova, verzija 4.0.

5. 5. Alarmiranje

V primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova pri prevozu nevarnega blaga, ko pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje (nevarnost eksplozije ali požara) in v primeru zrakoplova v sili ob nesreči zrakoplova na naseljeno območje, ko je neposredno ogroženo življenje ali zdravje ljudi in živali, je treba takoj začeti z izvajanjem določenih zaščitnih ukrepov in nalog ter prebivalstvo opozoriti na neposredno nevarnost z alarmiranjem

v skladu z Uredbo o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja (Uradni list RS, št. 105/7).

Alarmiranje se izvaja izključno na zahtevo pristojnega vodje intervencije oziroma poveljnika Civilne zaščite za Notranjsko ali njegovega namestnika, župana ogrožene občine in poveljnika ali namestnika CZ ogrožene občine.

Operater v ReCO Postojna mora takoj po znaku za neposredno nevarnost posredovati obvestilo po radiju, televiziji oziroma na drug predviden način o vrsti nevarnosti in napotke za osebno in vzajemno zaščito in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov. Predvsem se ogroženim prebivalcem posreduje podatke o vzroku za uporabo alarmnega znaka, ogroženem območju, napotkih za osebno in vzajemno zaščito, napotkih za izvajanje zaščitnih ukrepov in napotkih za ravnanje prebivalcev ob nesreči zrakoplova.

Napotke operaterju ReCO Postojna posreduje vodja intervencije, poveljnik ali namestnik poveljnika CZ ogrožene občine, poveljnik ali namestnik poveljnika CZ za Notranjsko.

V Notranjski regiji lahko pride do zrakoplova v sili, nesreče zrakoplova, ki prevažata nevarno blago oziroma nesreče zrakoplova, ki se zruši na naseljeno območje v obmejnem pasu in če se izvede opozarjanje prebivalstva z alarmnim znakom, mora CORS o tem obvestiti sosednji center za obveščanje v sosednji državi, ki nato obvešča pristojne centre za obveščanje na regijskem nivoju.

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6. 1. Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb

O pripravljenosti in aktiviranju Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz regijske pristojnosti odloča poveljnik Civilne zaščite za Notranjsko.

Po prejemu obvestila in prvih poročilih o zrakoplovu v sili oziroma o nesreči zrakoplova poveljnik CZ za Notranjsko, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik presodi trenutne razmere. Na podlagi razsežnosti in posledic nesreče in zahtev po pomoči sprejme poveljnik CZ za Notranjsko odločitev o aktiviranju ustreznih organov in strokovnih služb za zaščito, reševanje in pomoč in regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Glede na oceno stanja in možen razvoj dogodkov poveljnik CZ za Notranjsko lahko aktivira:

- Štab CZ za Notranjsko,
- Poveljnika CZ notranjske regije oziroma namestnika poveljnika CZ Notranjske regije,
- regijske sile za ZRP.

Vodja Izpostave URSZR Postojna aktivira delavce Izpostave za izvajanje nalog ob nesreči in nudenje podpore Štabu CZ za Notranjsko.

Za zagotavljanje komunikacijske in informacijske podpore se Regijski center za obveščanje Postojna okrepi z dodatnimi delavci.

6. 2. Aktiviranje regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč

O aktiviranju regijskih sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč odloča poveljnik CZ za Notranjsko oziroma njegov namestnik.

Aktiviranje enot, služb in drugih operativnih sestavov sil za ZRP, v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki so v pristojnosti, za izvajanje nalog, ki jih vodi policija, kot so iskanje pogrešanih oseb, identifikacija oseb, iskanje pogrešanega zrakoplova in drugih podobnih nalog, lahko predlaga OKC PU.

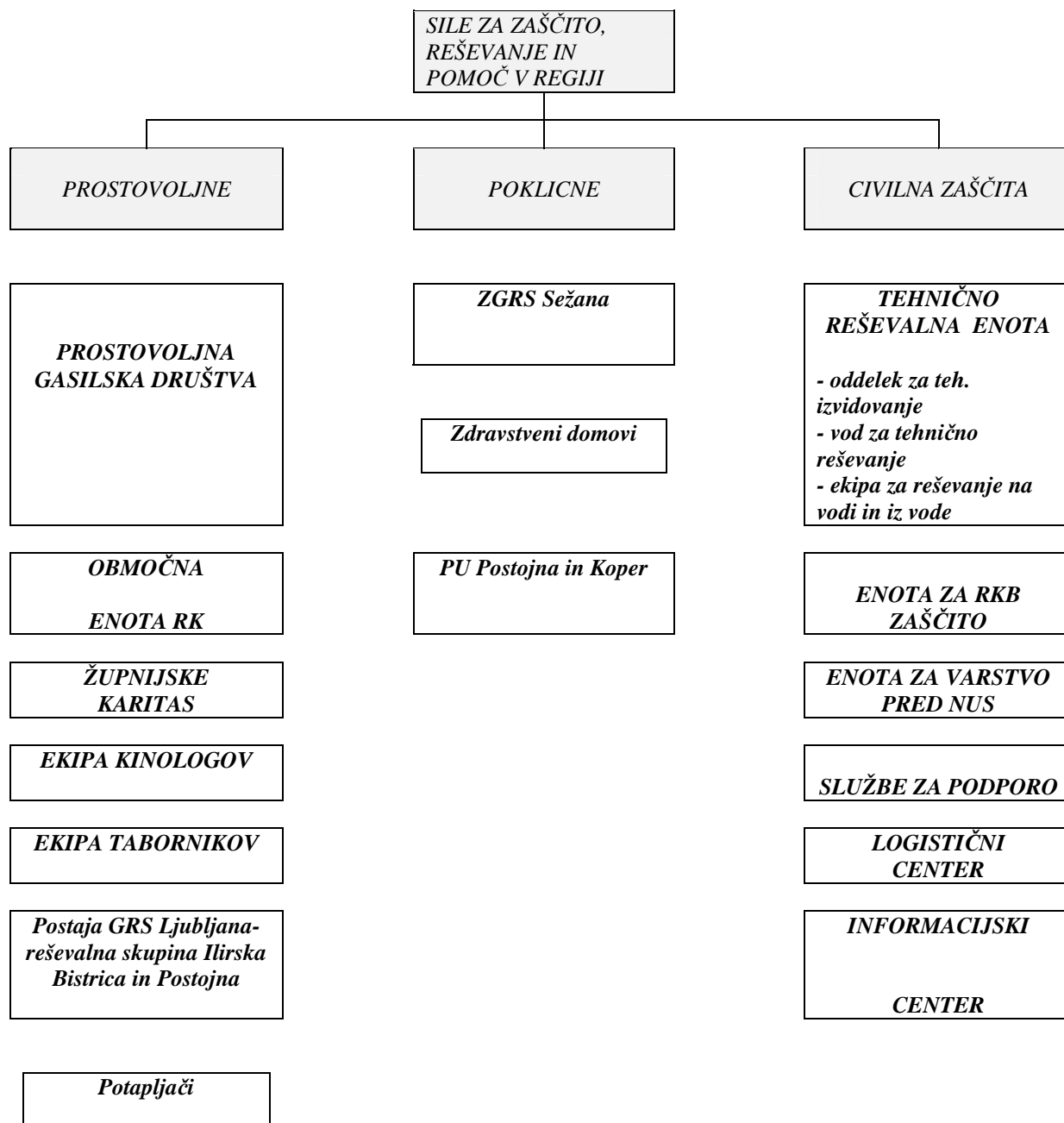
Načini in postopki aktiviranja sil in sredstev za ZRP v Notranjski regiji so natančneje določeni v dokumentih o aktiviranju in mobilizaciji regijskih sil in sredstev za ZRP.

V kolikor obstaja potreba (zahteva vodje intervencije, zdravnika, policista ali druge pooblaščen osebe), se preko ReCO Postojna prenese zahteva za sodelovanje z SV.

Za zagotavljanje varnosti se aktivira policija, ki zavaruje območje nesreče, ureja cestni promet za intervencijska vozila, zavaruje izvajanje posameznih zaščitnih ukrepov, sodeluje pri urejanju prometa in izvaja nadzor nad upoštevanjem začasne in stalne prometne signalizacije.

Pripadnike CZ in druge državne sile za ZRP vpokliče Izpostava URSZR Postojna. Izpostava ureja administrativne, logistične, tehnične zadeve v zvezi z nadomestili plač in povračili stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti v CZ oziroma pri zaščiti in reševanju.

P - 17	<i>Vzorec odredbe o aktiviranju sil ZRP</i>
P - 18	<i>Vzorec delovnega naloga</i>
P - 19	<i>Dokumenti o aktiviranju in mobilizaciji</i>

Shema 4: Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč v regiji ob nesreči zrakoplova

6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstev

Izpostava URSZR Postojna ureja vse zadeve v zvezi z nadomestilom plač in povračili stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti v CZ oziroma pri ZR. Vse stroške v zvezi s pripravljenostjo in delovanjem sil in sredstev na prizadetem območju krije država. Materialna in finančna sredstva lahko za potrebe svojih intervencijskih enot in služb zahtevajo vodje teh enot in služb. O uporabi materialnih in finančnih sredstev nato odloča Poveljnik CZ za Notranjsko oziroma njegov namestnik. Prispela pomoč se zbira v Logističnem centru Postojna.

Materialna pomoč Notranjske regije ob nesreči zrakoplova obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki je prevoznik ne more zagotoviti (gradbena mehanizacija, specialna oprema za potrebe tehničnega reševanja,
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v finančnih sredstvih.

O uporabi materialnih sredstev iz državnih rezerv za pomoč prizadetim ob nesreči zrakoplova odloča poveljnik CZ RS, o finančni pomoči prizadetim občinam pa Vlada RS na predlog poveljnika CZ RS. Vlada odloča tudi o uporabi sredstev proračuna RS za dodatni nakup omenjenih sredstev materialne pomoči.

Izpostava URSZR Postojna in Štab CZ za Notranjsko sodelujeta pri zbiranju potreb po materialnih in finančnih sredstvih na podlagi prošenj za pomoč iz prizadetih občin ter pri organizaciji razdelitve pomoči na prizadeta območja.

Prispela pomoč iz RS se zbira v logističnem centru Postojna od koder se organizira razdelitev na prizadeta območja. Razdelitev pomoči poteka po navodilu o organiziranju in delovanju regijskega logističnega centra.

6.3.1 Logistični center Postojna

Prevzem in razdelitev pomoči se izvaja po Navodilu o organiziranju in delovanju Logističnega centra Postojna. Prispela pomoč se zbira v Logističnem centru Postojna od koder se organizira razdelitev na prizadeto območje.

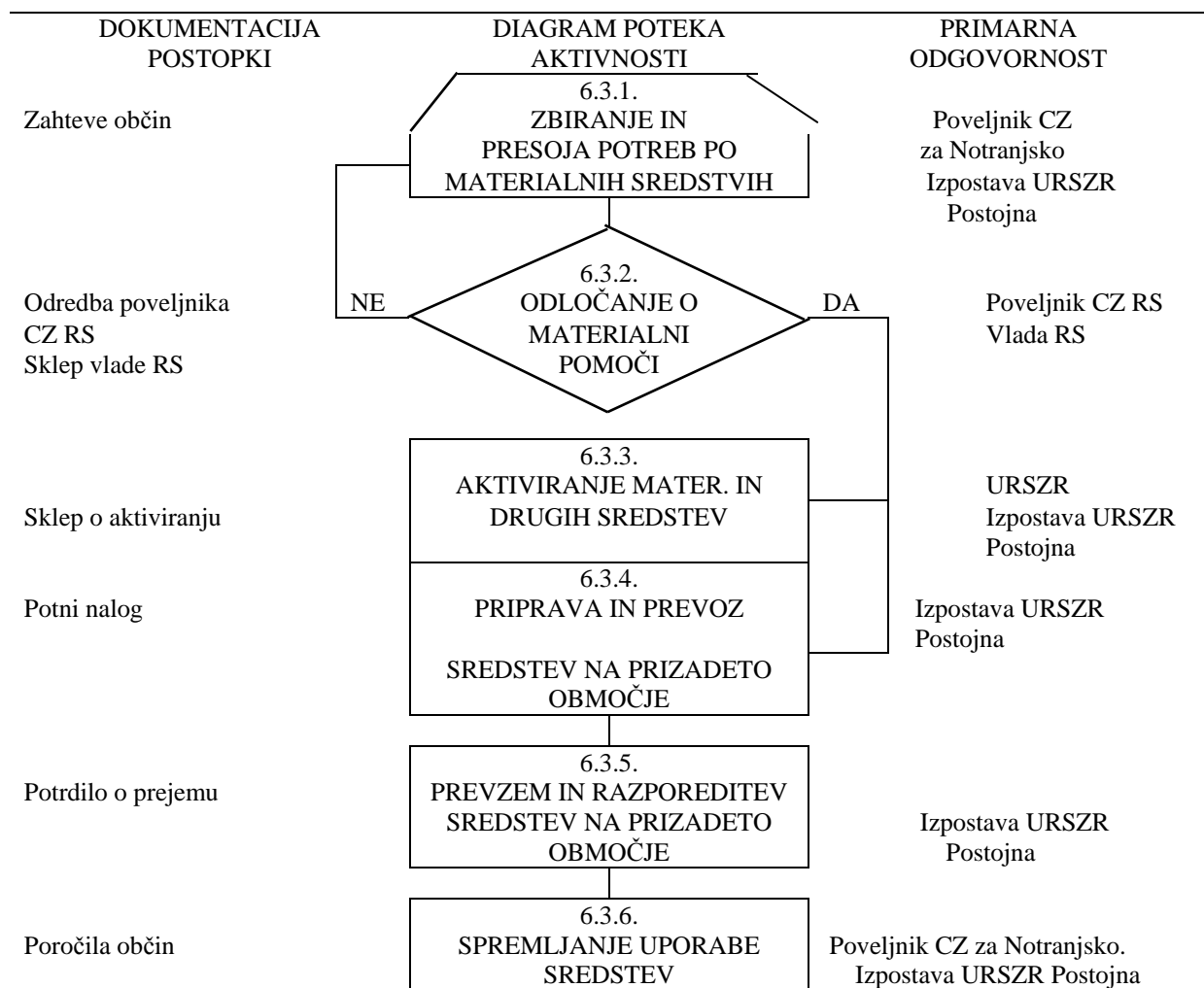
Logistični center Postojna se nahaja nasproti Vojašnice Postojna, na Ljubljanski 37 v Postojni. Objekt je tehnično varovan.

V primeru hujše nesreče se regijski logistični center v Postojna uporablja za:

- skladiščenje in razdeljevanje opreme in sredstev iz zaloge materialnih sredstev za ZRP (državne zaloge) za primer naravnih in drugih nesreč,
- zbiranje, skladiščenje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

Mednarodno pomoč usklajuje URSZR. Reševalne enote in službe, strokovnjaki in materialna pomoč iz drugih držav se zbira v Logističnem centru Postojna in od tam posreduje na ogrožena območja.

Zagotavljanje regijske pomoči poteka po spodnji shemi.

Shema 5: Potek zagotavljanja regijske pomoči

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1. Organi in njihove naloge

Posamezni organi vodenja na regijski ravni imajo ob nesreči zrakoplova naslednje naloge:

➤ **Izpostava URSZR Postojna**

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči iz svoje pristojnosti,
- spremlja nevarnosti,
- organizira komunikacijski sistem za delovanje regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč, ter usmerja delovanje Regijskega centra za obveščanje Postojna,
- zagotavlja informacijsko podporo organom vodenja na regijski ravni,
- obvešča pristojne organe o nesreči,
- opozarja prebivalce na neposredno nevarnost z javnim alarmiranjem,
- zagotavlja pogoje za delo Štaba CZ za Notranjsko,
- izdeluje ocene ogroženosti in načrtuje ukrepe za preprečevanje ter zmanjšanje posledic (v sodelovanju z drugimi ministrstvi),
- zagotavlja logistično podporo pri delovanju regijskih sil za ZRP,
- pomaga pri vodenju ZRP ter pri odpravljanju posledic,
- poziva pripadnike CZ in pripadnike drugih sil za ZRP v regiji,
- zbira, obdeluje in posreduje podatke o nesrečah in drugih dogodkih,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D - 2	<i>Načrt dejavnosti Izpostave URSZR Postojna ob naravnih in drugih nesrečah</i>
--------------	--

➤ **Poveljnik in namestnik Civilne zaščite za Notranjsko:**

- oceni posledice nesreče zrakoplova in potrebo po vključitvi regijskih sil za ZRP,
- vodi operativno-strokovno delo pripadnikov CZ in drugih sil za ZRP iz regijske pristojnosti,
- obvešča poveljnika CZ RS o posledicah in stanju na prizadetem območju ter daje mnenja in predloge v zvezi z ZRP ter odpravljanjem posledic nesreče,
- skrbi za povezano in usklajeno delovanje vseh sil za ZRP ob nesreči zrakoplova,
- pripravi končno poročilo o nesreči ter ga pošlje v sprejem poveljniku CZ RS.

➤ **Štab CZ za Notranjsko:**

- zagotavlja strokovno pomoč poveljniku CZ pri vodenju zaščitnih in reševalnih akcij ob nesreči zrakoplova,
- opravlja strokovno-operativne naloge zaščite, reševanja in pomoči ob nesreči zrakoplova,
- zagotavlja informacijsko podporo štabom CZ občin,
- zagotavlja logistično podporo regijskim silam za ZRP,
- koordiniranje ZRP med državo, občinami, organi, organizacijami in službami, ki sodelujejo pri odpravljanju posledic nesreč.

➤ **Policijska Uprava Koper in Postojna:**

- varuje življenje ljudi, premoženje ter vzdržuje javni red na prizadetem območju,
- sodeluje z letalsko enoto policije pri oskrbovalnih, izvidniških in drugih nalogah pomembnih za zaščito, reševanje in pomoč,
- varuje določene osebe, objekte, organe in okoliše,
- nadzira in ureja promet v skladu z določenim prometnim režimom in omogoča interveniranje silam za ZRP,
- sprejema ukrepe za ustrezno varovanje državne meje in opravlja mejno kontrolo ter policijske naloge v zvezi s tujci v skladu z razmerami,
- preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške, odkriva in prijema storilce kaznivih dejanj in prekrškov, druge iskane osebe ter jih izroča pristojnim organom,
- sodeluje pri izvajanju humanitarnih, oskrbovalnih, izvidniških in drugih nalog,
- vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo z drugimi državnimi organi,
- po potrebi organizira mobilni komunikacijski center,
- sodeluje pri identifikaciji žrtev,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Navedene naloge v Notranjski regiji opravlja Policijska uprava Postojna in Koper ter pristojne policijske postaje, v sodelovanju s pristojnimi organi in službami CZ. Za koordinacijo nalog je zadolžen član štaba CZ za Notranjsko regijo.

D - 3	<i>Načrt dejavnosti Policijske uprave Postojna in Koper</i>
--------------	--

➤ **Osnovno zdravstvo Notranjske regije**

- organizira in izvaja medicinsko oskrbo ponesrečenih na terenu in v zdravstvenih ustanovah,
- koordinira sile in sredstva zdravstva v Notranjski regiji in posreduje pri zagotavljanju pomoči iz drugih regij,
- izvaja ukrepe in naloge iz svoje pristojnosti.

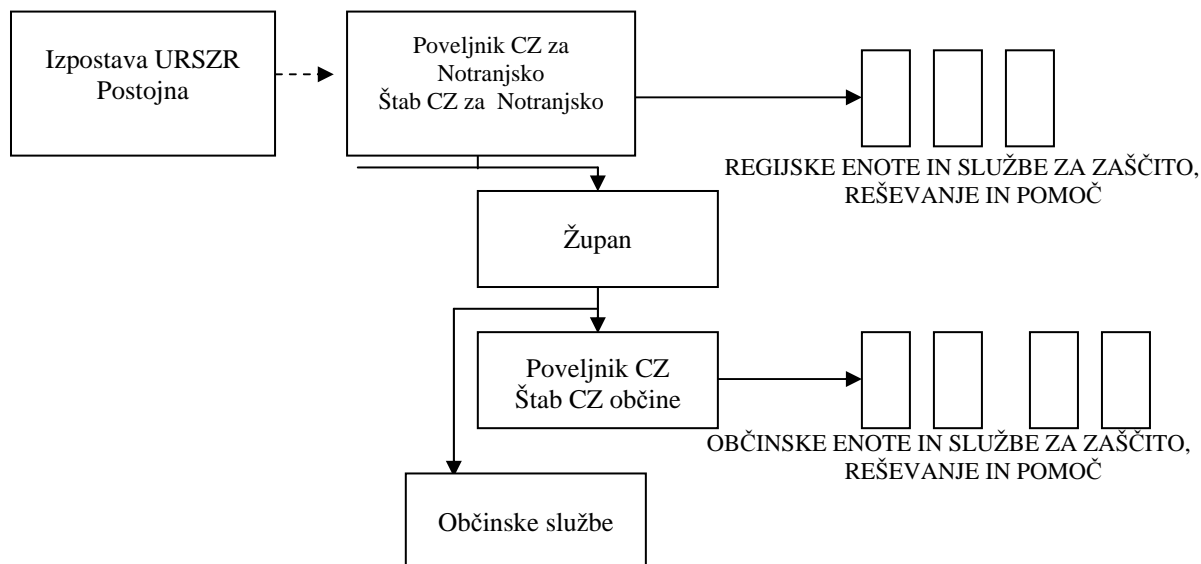
➤ **Nevladne organizacije**

Območna združenja Rdečega križa Slovenije, Slovenska Karitas, gasilci, kinologi, potapljači, taborniki, skavti ter druge nevladne organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito, reševanje in pomoč, izvajajo naloge iz svoje pristojnosti. Vključujejo se v skupne akcije ZRP na podlagi odločitev poveljnika CZ za Notranjsko.

7. 2. Operativno vodenje

Operativno strokovno vodenje CZ ter drugih sil za ZRP izvaja poveljnik CZ za Notranjsko ob pomoči štaba CZ za Notranjsko, kot svetovalni organi, vodje intervencij in vodje reševalnih enot.

Operativno vodenje in izvajanje nalog ZRP v primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova je prikazano na naslednji shemi:

Shema 5: Potek aktivnosti operativnega vodenja

V primeru zrakoplova v sili oziroma nesreči zrakoplova se najprej aktivira gasilske enote širšega pomena in NMP. V kolikor vodja intervencije presodi, da navedene sile ne zadoščajo, lahko zaprosi za pomoč Izpostavo URSZR Postojna. Prvi posredovalci na terenu so gasilci, policija in NMP. Vse dokler ni aktiviran Regijski načrt ZIR ob nesreči zrakoplova v sili za Notranjsko regijo je vodja intervencije gasilski častnik z najvišjim činom.

Glede na posledice nesreče z nevarno snovjo ali v primeru padca zrakoplova na naseljeno območje poveljnika CZ občine samostojno ali v skladu z odločitvami poveljnika CZ za Notranjsko, odredi aktiviranje ustreznih organov in sil za ZRP občine. Ob nesreči zrakoplova z nevarno snovjo ali ob padcu zrakoplova na naseljeno območje so v aktivnosti ZR vključene sile CZ občine.

Štab CZ za Notranjsko ob nesreči zrakoplova organizira svoje delo na obstoječem sedežu, ki je v prostorih Izpostave URSZR Postojna. Pri tem sodelujejo člani štaba in delavci Izpostave URSZR Postojna.

Štab CZ za Notranjsko mora ob nesreči zrakoplova čimprej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti nujno pomoč na prizadetem območju in sprejeti vse ukrepe, ki so nujno potrebni za reševanje ljudi in odpravo posledic nesreče z nevarno snovjo.

Logistično podporo tem silam, ki obsega zagotavljanje zvez, opreme, materiala, prevoza, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva zagotavlja logistični center Postojna s službo za podporo.

Posledice nesreče je treba čimprej ustrezno dokumentirati. Prav tako je treba dokumentirati tudi vse odločitve poveljnika CZ za Notranjsko in drugih organov.

➤ **Preiskovanje nesreče zrakoplova**

Nesreče zrakoplovov in resne incidente civilnih zrakoplovov preiskuje Sektor za preiskovanje letalskih nesreč in resnih incidentov (SPLNI) pri MzP. Za preiskovanje nesreč vojaškega zrakoplova oziroma tujega vojaškega zrakoplova je pristojna SV.

Mesto nesreče civilnega zrakoplova, območje razbitin ter sledi in predmetov iz zrakoplova sprva zavarujejo policisti in sicer do zaključka njihovega ogleda oziroma do zaključka ogleda preiskovalnega organa MzP. Policija o prvih izvedenih ukrepih obvešča preiskovalni organ in državnega tožilca. Po prenehanju varovanja s strani policije se po potrebi na zahtevo glavnega preiskovalca MzP nadaljuje z varovanjem. To varovanje zagotovi MzP in se preneha šele po izdaji pisnega sklepa glavnega preiskovalca.

Vstop na območje nesreče oziroma na območje razbitin je dovoljen le osebam, ki jim to dovoli glavni preiskovalec MzP. Ni dovoljeno dotikati se in premikati razbitine oziroma spreminjati območje nesreče, brisati ali spreminjati sledi nesreče zrakoplova, premeščati predmete ter drugo vsebino iz zrakoplova vse do konca varovanja območja nesreče oziroma območja razbitin.

Pri izvajanju aktivnosti zaščite in reševanja pride na mesto nesreče veliko število prvih posredovalcev (gasilci, reševalci, policisti...), ki opravljajo svoje delo, zato je za kvalitetno preiskovanje nesreče potrebno zagotoviti čim bolj ohranjene sledi nesreče, katere lahko prvi posredovalci pri svojem delu nevede ali nehote poškodujejo ali celo uničijo. Zato morajo prvi posredovalci upoštevati navodilo za zavarovanje sledov nesreče zrakoplova, s katerim jih seznanjajo PU Postojna in Koper oziroma MNZ.

V najkrajšem možnem času mora vodja zrakoplova ali lastnik oziroma uporabnik zrakoplova obvestiti MzP in mu predati pisno poročilo v primeru nesreče zrakoplova s smrtnim izidom, hujšimi telesnimi poškodbami ali ob nesreči v kateri je nastala precejšnja škoda na zrakoplovu ali lastnini, ki se ni prevažala na krovu.

Zavarovanje območja nesreče vojaškega zrakoplova ali tujega vojaškega zrakoplova ter območja razbitin in sledi ter predmetov, ki so izven območja vojaških objektov izvede vojaška policija v sodelovanju s civilno policijo. Vojaška policija izvaja varovanje po navodilih oziroma do pisnega sklepa o prenehanju varovanja, ki ga izda glavni preiskovalec.

D – 71	<i>Navodilo prvim posredovalcem za zavarovanje sledov nesreče zrakoplova</i>
---------------	---

7.3 Organizacija zvez

Pri operativnem vodenju akcij ZRP se uporablja sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZARE in ZARE - PLUS), ter sistem osebne glica.

Sistem zvez ZARE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij ter drugih zaščitnih in reševalnih akcijah ter je namenjen vsem izvajalcem nalog v okviru sistema zaščite in reševanja uporabljajo ga pripadniki enot in služb Civilne zaščite.

Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka po:

- telefaksu,
- elektronski pošti,
- radijskih zvezah v sistemu zaščite in reševanja (ZARE in ZARE - PLUS),

- intranetu ZIR,
- internetu in
- sistemu javne fiksne in mobilne telefonije.

Po potrebi se zagotovi namestitvev mobilnih repetitorjev in centrov zvez.

Za vzpostavitev radijske zveze za povezavo med organi vodenja se uporabljajo:

26. semidupleksni kanal sistema zvez ZARE preko repetitorja na Nanosu,
27. semidupleksni kanal sistema zvez ZARE preko repetitorja na Slivnici
28. semidupleksni kanal sistema zvez ZARE preko repetitorja na Artvižah,

Radijske zveze med reševalci na kraju nesreče za potrebe operative se uporabljajo načeloma na kanalu, ki ga določi ReCO Postojna.

P – 21

Imenik uporabnikov telefonskih zvez, radijskih postaj, pozivnikov ter elektronske pošte na področju zaščite in reševanja

8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8. 1. Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči

Od zaščitnih ukrepov se v primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova izvajajo naslednji ukrepi:

- prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi,
- radiološka, kemična in biološka zaščita,
- evakuacija,
- sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev in
- zaščita kulturne dediščine.

Pri izvajanju ukrepov in nalog ZRP je glavna vloga regije na povezovanju in koordiniranju nalog in aktivnosti med lokalnimi skupnostmi, drugimi organi in službami regijskega pomena, letališčem ali izven letališča na katerem se zgodi nesreča, prevoznikom in državnim nivojem (Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje). Po potrebi se napoti v prizadeto občino pomoč v kadrih-osebo za povezavo, ki pomaga občinski upravi pri izvajanju njihovih nalog.

Zaščitni ukrepi ZRP se bolj podrobno razdelajo v občinskih načrtih ZiR ob nesreči zrakoplova oziroma v posameznih delih občinskih načrtov ZiR ob nesreči zrakoplova v primeru, da občina ne izdeluje načrta v celoti.

➤ *Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi*

Letališča, predvsem javna letališča so specifični objekti, kjer je tveganje, da pride do letalske nesreče vseskozi prisotno, požarna ogroženost velika, reševanje pa težavno.

Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi morajo biti upoštevani že pri načrtovanju in graditvi letališč z namenom, da se prepreči oziroma zmanjša škodljive vplive naravnih in drugih nesreč ter, da se omogoči zaščita, reševanje in pomoč.

V primeru, da bi se zgodila nesreča večjega obsega na gosto naseljenem območju bi bilo potrebno izvesti:

- evakuacijo prebivalcev iz neuporabnih objektov in ogroženih območij,
- rušenje neuporabnih objektov,
- odstranjevanje ruševin in
- nastanitev v primerne objekte.

Občine morajo v svojem načrtu bolj podrobno opredeliti kako bo potekala evakuacija, kdo bo rušil neuporabne objekte, kdo bo odstranjeval ruševine, določiti deponije za ruševine in predvideti postopke za nastanitev ljudi v primerne objekte.

V primeru potrebe regijska enota za tehnično reševanje sodeluje pri odstranjevanju ruševin, regijska služba za podporo pa skrbi za preskrbo na prizadetem območju.

➤ *Radiološka, kemična in biološka zaščita*

Ker se z zrakoplovi prevažajo tudi nevarne snovi, morajo biti te snovi prepeljane v skladu z dokumenti IATA in ICAO. Gre predvsem za mednarodne polete, za uvoz radio-farmaceutskih sredstev za nekatere zdravstvene in raziskovalne ustanove, ter za prevoz goriva za Nuklearno elektrarno Krško.

Ob nesreči zrakoplova obstaja nevarnost, da zaradi poškodbe zrakoplova, ki prevažata nevarno blago, lahko pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje. Poleg življenj

potnikov v zrakoplovu, ljudi na letališču, so ogrožena tudi življenja ljudi in živali, ki živijo na območju nesreče in okolje. V kolikor do tega pride, je potrebno na prizadetem območju poostri nadzor nad nevarnimi snovmi in ravnanje z njimi.

Za neposredno zaščito ljudi in okolja pred učinki nevarnih snovi oziroma pred posledicami nesreče z nevarnimi snovmi po potrebi regijska enota za radiološko, kemično in biološko zaščito:

- opravlja izvidovanje nevarnega blaga (detekcijo, identifikacijo, dozimetrijo in enostavnejše analize),
- ugotavlja in označuje meje kontaminiranega območja,
- ugotavljanje prenehanja radiološke in kemijske nevarnosti,
- izvaja vzorčenje za analize in preiskave,
- usmerja, usklajuje in izvaja zaščitne ukrepe,
- izvaja dekontaminacijo ljudi in opreme ter
- ugotavlja uspešnost dekontaminacije.

Zahtevnejše terenske in laboratorijske preiskave ter analize izvajajo takoj po nesreči pooblaščen ekološki laboratorij z mobilno ekipo pri Inštitutu Jožef Štefan iz Ljubljane. Analize, ki jih na terenu ni mogoče opraviti, izvajajo po potrebi pooblaščen organizacije, ki so opremljene z laboratoriji za najzahtevnejše kemične, biološke in radiološke preiskave.

Ob nesreči zrakoplova, ko so zaradi nevarne snovi ogrožene podtalnica, kmetijske, gozdne in vodne površine, ReCO Postojna o tem obvesti tudi pristojnega inšpektorja Inšpektorata za okolje in prostor ter pristojnega inšpektorja Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo.

Če pride do kontaminacije širšega območja kot sekundarna posledica nesreče zrakoplova, se izvajajo zaščitni ukrepi v skladu z Regijskim načrtom ZiR ob jedrski nesreči ali Regijskim načrtom ZiR ob nesreči z nevarnimi snovmi za Notranjsko regijo.

Kadar so zaradi nevarne snovi ogrožene podtalnice, kmetijske, gozdne in vodne površine, ReCO Postojna o tem dogodku obvesti pristojne inšpekcijske službe.

Vsi pripadniki sil, ki intervenirajo na ogroženem območju morajo imeti zagotovljeno osebno zaščitno opremo in biti ustrezno opremljeni.

Občine morajo v svojih načrtih bolj podrobno opredeliti kako bo potekalo obveščanje o nevarnostih v zvezi nevarnimi snovmi, kateri zaščitni ukrepi se bodo izvajali in na kakšen način.

➤ **Evakuacija**

V primeru potrebe regijska enota za tehnično reševanje sodeluje pri odstranjevanju ruševin, regijska služba za podporo pa skrbi za preskrbo na prizadetem območju.

Če bi ob nesreči zrakoplova prišlo do večjega požara oziroma do nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje in bi to ogrožalo življenje in zdravje ljudi ter živali, bi bilo potrebno izvesti evakuacijo.

Občine morajo v svojih načrtih še prav posebno podrobno opredeliti kje bodo lokacije evakuacijskih zbirališč, kako bo potekala in kdo vse sodeluje pri evakuaciji ljudi in živali iz neuporabnih objektov in ogroženih območij, postopek evidentiranja prebivalcev, ki se jih evakuira, postopek razporejanja ogroženih v nastanitvene enote in postopek sprejema, nastanitve in oskrbe ogroženih.

Regija sodeluje z zagotavljanjem ustrezne opreme in sredstev iz državnih rezerv, ki je potrebna ob nastanitvi in oskrbi ogroženih.

➤ **Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev**

Za nastanitev evakuiranih prebivalcev z ogroženih območij poskrbi prizadeta občina, ki tudi izvede evakuacijo.

Nastanitev evakuiranih prebivalcev z ogroženih območij občine je možna na neogroženih območjih v zaledju občin in se izvaja po načrtih občin.

Nastanitev se izvede v primerne objekte, kjer so zagotovljeni osnovni pogoji za življenje (ogrevanje, voda, elektrika, sanitarije). V ta namen se običajno uporabijo športni objekti (dvorane), šolske telovadnice, počitniške zmogljivosti izven sezone in drugi za to primerni objekti.

Naloga na tem področju opravljajo službe CZ za podporo, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki razpolagajo z nastanitvenimi in prehrabnimi zmogljivostmi, enote tabornikov in skavtov, Rdeči križ Slovenije, Slovenski Karitas in druge humanitarne organizacije, centri za socialno delo in druge socialne službe ter občani v okviru sosedске pomoči.

Občine morajo v svojem načrtu bolj natančno opredeliti kdo zbira podatke o ljudeh, ki so bili evakuirani, kdo odloča o nastanitvenih zmogljivostih, kje in kako se bo pridobilo dovoljenje za postavitve začasnih bivališč, kako in kdo je odgovoren za oskrbo v nastanitvenih enotah, postopek zbiranja in razdeljevanja humanitarne pomoči in na kakšen način bo potekal nadzor preskrbe z življenjskimi sredstvi.

P – 39	<i>Pregled centrov za socialno delo v regiji</i>
P – 32	<i>Pregled namestitvenih in prehrabnih zmogljivosti ter lokacij primernih za začasno nastanitev ogroženih prebivalcev</i>

➤ **Zaščita kulturne dediščine**

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov nesreče zrakoplova na kulturno dediščino. Izvajajo jih strokovnjaki s področja varstva kulturne dediščine v sodelovanju z enotami CZ in drugimi silami za ZRP.

S podatki o kulturni dediščini in njeni ogroženosti morajo občine in enote CZ ter sile ZRP predhodno razpolagati.

Ob nesreči zrakoplova, v kateri bi bila kulturna dediščina poškodovana, se izvajajo naslednje naloge:

- zbiranje in obdelava podatkov o poškodovani kulturni dediščini,
- odločanje o takojšnjih zaščitnih ukrepih,
- izvajanje takojšnjih varnostnih del (evakuacija, varovanje, ...),
- izdelava ocene škode na kulturni dediščini in
- izdelava programa sanacije in obnove nepremičnine kulturne dediščine, programa restavratorskih posegov za sanacijo arhivskega in dokumentarnega gradiva, programa sanacije in restavracije premične kulturne dediščine.

8. 2. Naloge zaščite, reševanja in pomoči

V primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova se izvajajo naslednje naloge ZRP:

- iskanje pogrešanega zrakoplova in oseb,
- gašenje in reševanje ob požarih,
- prva pomoč in nujna medicinska pomoč,
- reševanje iz ruševin,
- pomoč ogroženim in prizadetim svojcem oziroma prebivalcem,
- reševanje na vodi in iz vode,
- zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje.

➤ **Iskanje pogrešanega zrakoplova in oseb (zrakoplov v sili)**

Vse razpoložljive podatke, ki so pomembni za ugotovitev mesta nesreče in, ki lahko pripomorejo pri izvedbi reševanja zagotavljata javno podjetje KZPS d.o.o. in CNKZP 16.BNZP SV.

Iskanje in reševanje pogrešanega civilnega zrakoplova v skladu s predpisi in mednarodnimi akti usklajuje MzP medtem, ko SV, MO usklajuje akcijo iskanja in reševanja pogrešanega vojaškega zrakoplova ter izdaja navodila, ki jih je treba sprejeti v primeru, ko je zrakoplov pogrešan, je v nevarnosti, je prišlo do nesreče ali, ko letalskemu prometu grozi nevarnost. MzP določi naloge in odgovornosti med organizacijami in službami, ki sodelujejo v iskanju in reševanju, v skladu z zakonom o letalstvu in predpisi izdanimi na njegovi podlagi, s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter v skladu z dodatkom **D-711**.

Policija, SV, sile ZRP, javno podjetje KZPS d.o.o., lastniki ali uporabniki zrakoplova ter osebe, ki opravljajo dolžnosti na krovu zrakoplova ali na letališčih ali drugih zmogljivostih za letalstvo sodelujejo pri iskanju in reševanju pogrešanega zrakoplova.

Pri iskanju pogrešanega zrakoplova iz zraka lahko sodelujejo poleg zrakoplovov policije in SV tudi drugi domači in tuji zrakoplovi, katere, če je treba, kontrolorji zračnega prometa (Javno podjetje KZPS d.o.o.), usmerjajo na mesto nesreče.

Na terenu pogrešan zrakoplov na tleh iščejo policijske enote ter sile ZRP.

Vsi udeleženci v akciji iskanja pogrešanega zrakoplova morajo imeti enotne Državne topografske karte RS 1: 25.000 (**D – 710**).

Med silami ZRP pri iskanju pogrešanega zrakoplova, lahko sodelujejo:

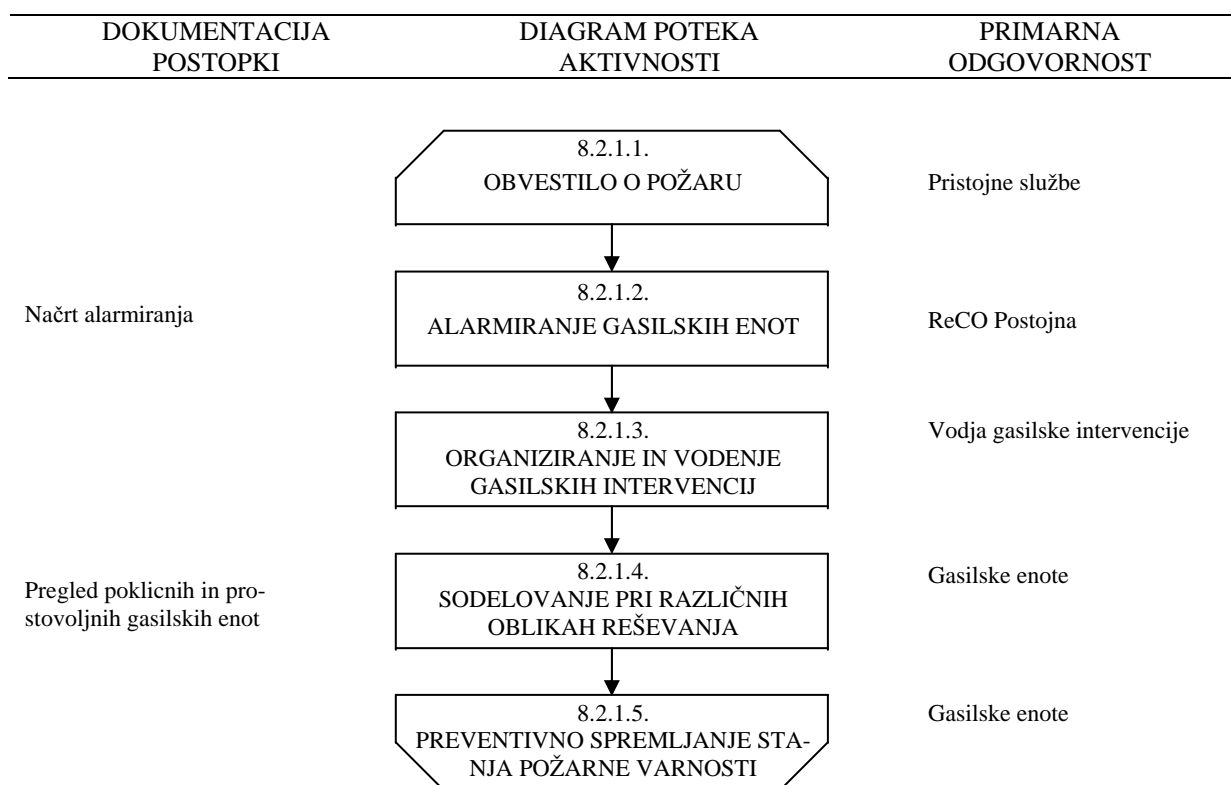
- Postaja GRS Ljubljana – reševalna skupina Postojna in Ilirska Bistrica, ki išče in poizveduje za pogrešanimi v primeru nesreče zrakoplova v gorskem svetu,
- Regijska enota reševalcev z reševalnimi psi (KVRP Postojna),
- Reševalni center jamarsko reševalna služba Postojna in Sežana, ki lahko sodeluje pri zaščiti in reševanju tudi ob drugih nesrečah v skladu z organizacijo in sposobnostmi službe,
- Poizvedovalna služba RK, ki poizveduje za izginulimi oziroma pogrešanimi osebami, prenaša družinska sporočila in navezuje stike s svojci, sodeluje pri združevanju družin, evakuacijah ter vodi registre razseljenih oseb in evakuirancev in
- Prostovoljci (gasilci, lovci in drugi).

Delovanje sil za ZRP ob iskanju ali nesreči zrakoplova v skladu z načelom postopnosti uporabe sil za ZRP usklajuje Poveljnik CZ za Notranjsko. Glede na oceno posledic nesreče Poveljnik CZ za Notranjsko odloča o obsegu in vrsti sil za ZRP, ki jih bo vključil ob iskanju ali nesreči zrakoplova.

Občine v svojih načrtih zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova oziroma delih načrtov bolj podrobno opredelijo katere sile bodo uporabile za iskanje pogrešanega zrakoplova in v kakšnem številu.

P – 72	Pregled odgovornih oseb Javnega podjetja KZPS d.o.o.
P – 73	Pregled odgovornih oseb v Centru za nadzor kontrole zračnega prometa
D – 710	Državna topografska karta RS 1: 25 000 za iskanje pogrešanega zrakoplova
D – 711	Navodilo za iskanje in reševanje zrakoplova (civilnega, vojaškega ali tujega vojaškega) z določitvijo nalog in odgovornosti med organizacijami in službami, ki sodelujejo pri iskanju in reševanju pogrešanega zrakoplova

➤ **Gašenje in reševanje ob požarih**

Naloge izvajajo poklicne in prostovoljne gasilske enote in sicer:

- gašenje požarov in reševanje ob požarih in eksplozijah,
- reševanje ukleščanih in blokiranih potnikov,
- pomoč pri prenosu ponesrečencev s kraja nesreče in s težje dostopnih predelov,
- pomoč pri pripravi ponesrečenih za prevoz,
- druge splošne reševalne naloge.

V občinskih načrtih zaščite in reševanja mora biti bolj podrobno opredeljeno kako bo potekalo obveščanje o požarih v oteženih razmerah, razmejitev med poklicnimi in prostovoljnimi enotami, organizacija reševanja iz visokih zgradb, ob prometnih nesrečah in organizacija reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi ter katere enote so namenjene za oskrbo s pitno in sanitarno vodo.

Za gašenje in reševanje na težko dostopnem terenu se lahko sile in sredstva za reševanje (reševalci, gasilci in druga intervencijska vozila) do kraja nesreče prepeljejo s helikopterji Policije ali Slovenske vojske.

Prav tako se lahko za gašenje požara na težko dostopnem in gozdnatem območju uporabijo posebej za to opremljeni helikopterji Slovenske vojske.

Pri reševanju iz težko dostopnih predelov in pri reševanju iz vode sodelujejo:

- Postaja GRS Ljubljana – reševalna skupina Postojna in Ilirska Bistrica,
- Reševalni center jamarsko reševalna služba Postojna in Sežana.

Aktiviranje omenjenih enot izvaja Regijski center za obveščanje Postojna. Vso koordinacijo aktivnosti in reševanja se izvaja na nivoju regije.

Občine morajo v svojih načrtih bolj podrobno opredeliti, kako bo potekalo obveščanje o požarih, organizacijo reševanja iz visokih zgradb in ob nesreči z nevarno snovjo ter katere enote so namenjene za oskrbo s pitno vodo.

DOKUMENTACIJA POSTOPKI	DIAGRAM POTEKA AKTIVNOSTI	PRIMARNA ODGOVORNOST
Obvestilo o letalski nesreči	<pre> graph TD A[8.2.2.1. TEHNIČNO REŠEVANJE] --> B[8.2.2.2. ISKANJE PONESREČENCEV] B --> C[8.2.2.3. PREVOZ OPREME NA MESTO NESREČE] C --> D[8.2.2.4. TEHNIČNO REŠEVANJE PONESREČENIH IZ POŠKODOVANEGA LETALA] D --> E[8.2.2.5. SPREMLJANJE] E --> F[8.2.2.6. KONČNO POROČILO] </pre>	KZPS d.o.o. CORS ReCO Postojna
Obvestilo o pogrešanih		KZPS d.o.o. MNZ-Policija Enote CZ
Delovni nalog		Vodja intervencije Policija Slovenska vojska
		Sile za ZRP Štab CZ občine
		Štab CZ za Notranjsko Štab CZ občine
		Poveljnik CZ za Notranjsko Poveljnik CZ občine

Ob nesreči zrakoplova na težko dostopnem terenu ali ob padcu letala na naselje se za izvidovanje ponesrečenih aktivirajo naslednje sile za zaščito, reševanje in pomoč:

- Postaji Gorske reševalne službe Ljubljana – reševalna skupina Ilirska Bistrica in Postojna,
- ZGRS Sežana,
- Regijsko enoto reševalnih psov za iskanje pogrešanih oseb.

Ob nesreči zrakoplova na težko dostopnem terenu se za prevoz potrebne opreme za tehnično reševanje uporabijo helikopterji Policije in Slovenske vojske. Reševanje s helikopterji se izvaja skladno z Načrtom sodelovanja helikopterjev Slovenske vojske in Policije pri izvajanju zaščite in reševanja.

Aktiviranje omenjenih enot izvaja Regijski center za obveščanje Postojna. Vso koordinacijo aktivnosti in reševanja se izvaja na nivoju regije.

Vodja intervencije organizira umik ranjenih, preživelih in mrtvih s kraja nesreče ter iskanje utopljenecv oziroma pogrešanih. Intervencija se zaključi, ko ni več neposredne nevarnosti za življenje in zdravje ljudi.

Delovanje organov, enot in služb ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč v skladu z načelom postopnosti vodi, usmerja in usklajuje poveljnik Civilne zaščite za Notranjsko in Štab Civilne zaščite za Notranjsko.

Pri izvajanju zgoraj navedenih nalog je prepovedano:

- dotikati se in premikati razbitine, ruševine ter druge vsebine zrakoplova brez predhodnega dovoljenja komisije za preiskovanje letalske nesreče in ustreznega dokumentiranja,
- spreminjati kraj nesreče in brisati sledi nesreče.

Občine morajo v svojem načrtu bolj podrobno opredeliti organizacijo reševanja zasutih iz ruševin in organizacijo reševanja iz visokih zgradb.

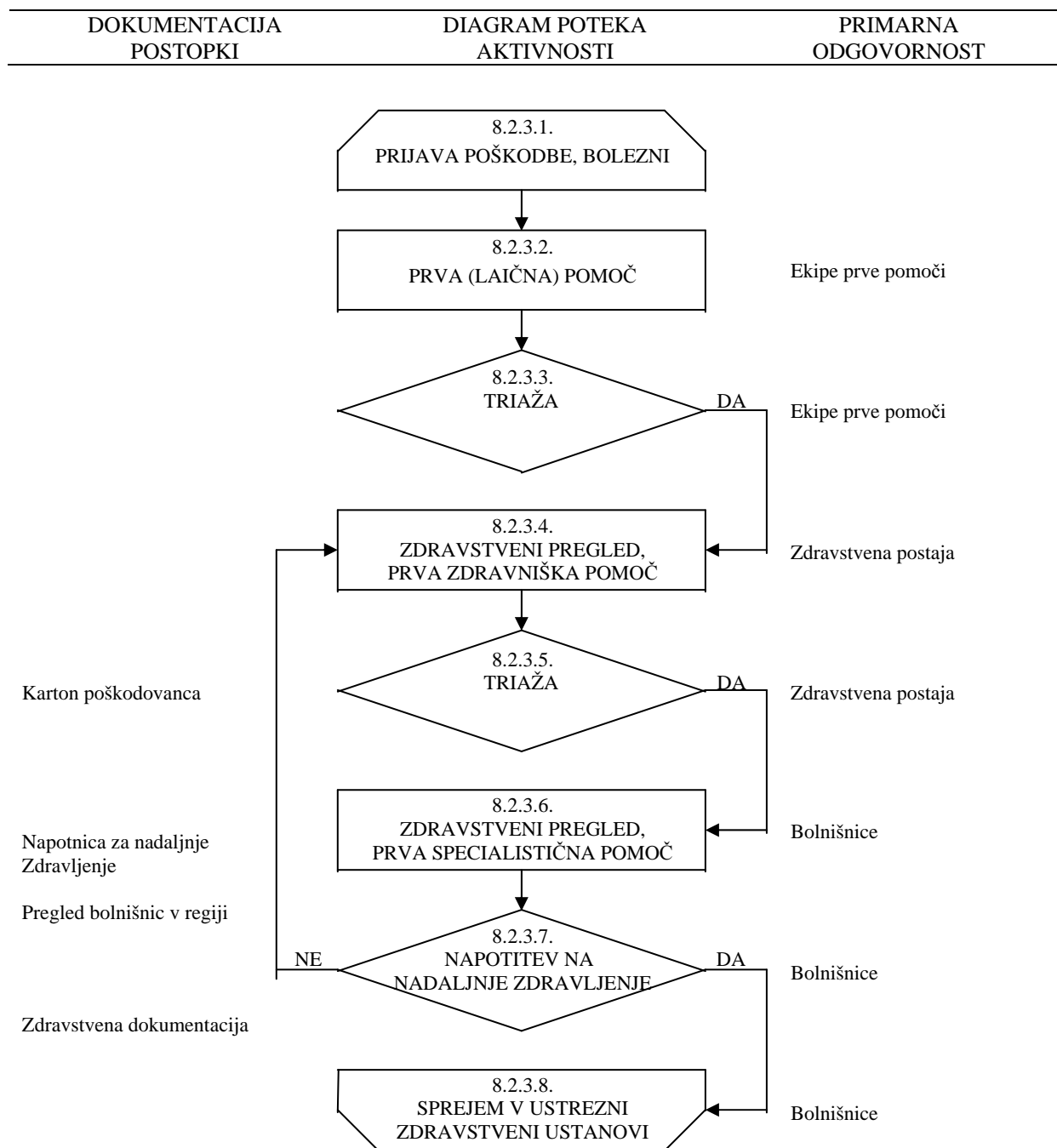
➤ **Prva pomoč in nujna medicinska pomoč**

Na kraju nesreče zrakoplova ranjenim in poškodovanim pomagajo preživeli, očividci nesreče in pripadniki reševalnih služb, ki prvi prispejo na kraj nesreče.

Če se je nesreča zgodila na težko dostopnem terenu, pomagajo gasilci in druge enote za zaščito, reševanje in pomoč, prenesti poškodovane do mesta za zdravstveno oskrbo (MZO), ki naj bo na območju od koder je možen helikopterski prevoz.

V okviru nujne medicinske pomoči se na mestu za zdravstveno oskrbo izvajajo le:

- najnujnejša zdravstvena oskrba in priprava preživelih na prevoz v zdravstvene ustanove,
- psihološka pomoč,
- registracija udeležencev v nesreči (dopolnitev zdravstvenega kartona) in ugotavljanje smrti ter identifikacija oseb in
- komunikacije (povezava z informacijskim centrom).

Iz mesta za zdravstveno oskrbo se napotijo ponesrečenci do posameznih zdravstvenih postaj oziroma v bolnišnice.

V zdravstveni postaji se opravi zdravniški pregled, ki obsega triažo in nudi prva zdravniška pomoč. Po izvedeni triaži in nudeni zdravniški pomoči se ponesrečenci po potrebi napotijo v nadaljnje zdravljenje v bolnišnice.

Delovanje zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah je urejeno s predpisi Ministrstva za zdravje o delu zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah.

Občine v svojem načrtu natančno opredelijo kako poteka prijava poškodbe, kako poteka prva (laična pomoč), razdelati morajo napotitev v zdravstveno ustanovo, doreči z zdravstvenimi ustanovami kako bo potekal zdravniški pregled, triaža in specialistična pomoč, kdo bo izvajal higiensko proti epidemične ukrepe in oskrbo z zdravili, sanitetnim materialom in opremo.

P – 31	Pregled bolnišnic v regiji
P – 26	Pregled reševalnih vozil v regiji
P – 27	Pregled zdravstvenih domov in zdravstvenih postaj po občinah
D – 5	Navodila prebivalcem za ravnanje ob letalski nesreči

➤ Reševanje iz ruševin

Ob nesreči zrakoplova na težko dostopnem predelu ali ob nesreči zrakoplova na naseljeno območje se za iskanje ponesrečenih aktivirajo naslednje sile ZRP:

- Postaja GRS Ljubljana – reševalna skupina Postojna in Ilirska Bistrica,
- Reševalni center jamarsko reševalna služba Postojna in Sežana,
- Gasilske enote, ki opravljajo naloge širšega pomena,
- Regijsko enoto reševalnih psov za iskanje pogrešanih oseb in
- Regijske enote za tehnično reševanje.

Tehnično reševanje obsega:

- Iskanje zasutih ljudi v ruševinah z geofoni in drugimi tehničnimi sredstvi oziroma psi za iskanje v ruševinah,
- reševanje ljudi in materialnih sredstev iz razbitin, vode in težko dostopnih predelov,
- odstranjevanje ovir na cestah, urejanju zasilnih poti in prehodov ter pomoč pri popravilu komunalne infrastrukture in odpravljanju drugih nujnih posledic ob nesreči zrakoplova,
- reševanje na vodi in iz vode,
- urejanje lokacij za začasno nastanitev ogroženih prebivalcev in
- izvajanje drugih nalog iz svoje pristojnosti.

Vodja intervencije organizira reševanje ponesrečenih iz poškodovanega zrakoplova, umik poškodovanih, preživelih in mrtvih s kraja nesreče in iskanja utopljenecv oziroma pogrešanih. Intervencija se zaključi, ko ni več neposredne nevarnosti za življenje in zdravje ljudi.

Delovanje organov, enot in služb ter drugih sil za ZRP v skladu z načelom postopnosti vodi, usmerja in usklajuje Poveljnik CZ za Notranjsko in Štab CZ za Notranjsko.

Pri izvajanju zgoraj navedenih nalog je prepovedano:

- dotikati se in premikati razbitine, ruševine ter druge vsebine zrakoplova brez predhodnega dovoljenja komisije za preiskovanje nesreče zrakoplova in ustreznega dokumentiranja,
- spreminjati kraj nesreče in brisati sledi nesreče.

Gasilske enote sodelujejo pri različnih oblikah reševanja iz ruševin:

- reševanje ukleščenih in blokiranih potnikov,
- pomoč pri prenosu ponesrečencev s kraja nesreče in s težje dostopnih predelov,
- pomoč pri pripravi ponesrečenih za prevoz in
- druge splošne naloge.

➤ **Reševanje na vodi in iz vode**

Iskanje pogrešanih in reševanje ponesrečenih na vodi in iz vode ter sodelovanje pri opravljanju nujnih zaščitnih del zaradi preprečitve in ublažitve posledic nesreč izvajajo skladno s predpisi in svojimi aktivnostmi naslednje enote:

- Podvodna reševalna služba, ki izvaja reševanje iz vode na območju celotne države, lahko pa opravlja tudi naloge ZRP za katere je potrebno tehnično potapljanje,
- gasilske enote in
- ekipe drugih nevladnih organizacij.

➤ **Pomoč ogroženim in prizadetim svojcem oziroma prebivalcem**

Izpostava URSZR Postojna v sodelovanju s prevoznikom zrakoplova, MzP, po potrebi tudi z MZZ, zdravstveno službo, policijo, socialno službo, poizvedovalno službo RKS, duhovniki različnih verskih skupnosti, prevajalsko službo in drugimi organi organizira informacijski center v primeru nesreče zrakoplova, pri kateri je umrlo ali se težje poškodovalo 12 ali več oseb. Informacijski center lahko organizirajo tudi občine.

Informacijski center objavi telefonsko številko, posreduje informacije o nesreči, daje napotke prebivalcem na prizadetem območju, zbira, obdeluje in posreduje podatke o mrtvih in poškodovanih, ki jih nato posreduje Štabu CZ Notranjske regije, drugim pristojnim organom, organizacijam in službam ter, če je tako odločeno tudi svojcem žrtev in poškodovanim.

Informacijski center nudi tudi psihološko in duhovno pomoč prizadetim in svojcem žrtev, prevajalske storitve, pomoč pri oskrbi in nastanitvi nepoškodovanih in svojcem ter preživelim pri vzpostavitvi stikov s svojci.

V vse programe usposabljanja pripadnikov sil za ZRP morajo biti vključene vsebine prve psihološke pomoči.

Občine v svojih načrtih opredelijo katere strokovne službe bodo organizirale psihološko pomoč, oceniti potrebno število strokovnjakov ter jih evidentirati.

Za potrebne psihološke pomoči po nesreči zrakoplova se za preživele že v naprej pripravi material, kako naj si pomagajo in kje lahko dobijo strokovno pomoč, če jo potrebujejo.

Ob nesreči zrakoplova, ko je veliko število ljudi poškodovanih ali mrtvih je potrebno zagotoviti tudi duhovno pomoč, ki jo nudijo predstavniki verskih skupnosti, odvisno od verskega prepričanja ljudi, udeleženih v nesreči in drugih nevladnih organizacij, ki lahko svojo pomoč prizadetim nudijo z različnimi oblikami organiziranih dejavnosti s katerimi pomagajo ljudem v njihovih najrazličnejših stiskah in potrebah.

Občine morajo v svojem načrtu opredeliti katere strokovne službe bodo organizirale psihološko pomoč, kje bo psihološka pomoč dostopna, oceniti potrebno število strokovnjakov in jih evidentirati.

D – 12	Navodilo za psihološko pomoč
---------------	-------------------------------------

P – 401	Pregled pogrebnih služb
----------------	--------------------------------

➤ **Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje**

Osnovni pogoji za življenje so vzpostavljeni takrat, kadar so izpolnjeni pogoji za preklic odrejenih zaščitnih ukrepov.

Osnovnih pogoji za življenje ob nesreči zrakoplova so:

- nujna zdravstvena oskrba ponesrečencev in odstranitev trupel ter drugih ljudi in živali na ogroženem območju;
- nastanitev in oskrba ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi potrebščinami;
- zagotovitev nujnih prometnih povezav in
- zaščita kulturne dediščine.

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije ter poveljnik CZ Notranjske regije.

Sklep o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog sprejme poveljnik CZ Notranjske regije.

Občine morajo v svojih načrtih bolj podrobno opredeliti katere javne službe bodo za kaj zadolžene in katere druge organizacije s področja infrastrukture bodo ob nesreči zrakoplova tudi vključene v zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje. Treba je načrtovati postopke sodelovanja med občino, javnimi službami in drugimi organizacijami.

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe za preprečevanje in ublažitev posledic nesreče, ki je prizadela potnike in/ali prebivalce, za zaščito njihovega zdravja in življenja ter varnosti njihovega imetja.

Z ukrepi, ki jih morajo izvesti potniki ob nesreči zrakoplova za zavarovanje svojih življenj in imetja (požar na zrakoplovu in podobno) je dolžan potnike seznaniti prevoznik. Osebe Aerodroma Ljubljana d.d. in letalskih družb izvaja osebno in vzajemno zaščito. V primeru nesreče potniškega letala osebe v letalu zagotovi potrebne ukrepe za zmanjšanje posledic nesreče in evakuacijo ter umik potnikov na varno.

Letalske družbe morajo imeti na letalih predpisano opremo za osebno in vzajemno zaščito.

Kadar je zaradi posledic nesreče zrakoplova ogroženo življenje ljudi in živali, skrbijo za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite občine v sodelovanju s prevoznikom. V svojih delih načrta občine predvidijo zaščitne in preventivne ukrepe ob nesreči zrakoplova ter v ta namen lahko organizirajo svetovalno službo.

<i>D – 6</i>	<i>Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta zaščite in reševanja</i>
<i>D – 7</i>	<i>Program usposabljanja, urjenja in vaj</i>
<i>D – 74</i>	<i>Navodilo potnikom za ravnanje ob nesreči</i>
<i>D – 75</i>	<i>Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči</i>

10. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

10. 1. Razlaga pojmov

LETALIŠČE je določena kopenska ali vodna površina (vključno z objekti, napravami in opremo), ki je v celoti ali deloma namenjen za pristajanje, vzletanje in gibanje zrakoplova.

JAVNO LETALIŠČE je letališče, ki je namenjeno in odprto za zračni promet in javni zračni prevoz.

LETALIŠKA CONA je določen nadzorovan del zračnega prostora nad letališčem in okrog njega, namenjen varovanju letališkega prometa.

LETALO je zrakoplov na motorni pogon, težji od zraka, ki dobi vzgon v letu predvsem od aerodinamičnih reakcij na njegove površine.

LETALSKA NESREČA VEČJEGA OBSEGA je letalska nesreča, pri kateri je uničeno letalo z vzletno maso nad 5700 kg ali je v njej umrlo ali se teže poškodovalo 12 ali več oseb ali če grozi okolju večja nevarnost.

ZRAKOPLOV V SILI je incident, pri katerem so podane okoliščine, ki kažejo na to, da se je nesreča skoraj zgodila.

NADZOROVAN ZRAČNI PROSTOR je del zračnega prostora določenih razsežnosti, v katerem je zagotovljena služba za vodenje zračnega prometa v obsegu, ki je opredeljen s klasifikacijo zračnega prostora.

NESREČA je po zakonu o letalstvu dogodek, povezan z obratovanjem zrakoplova, ki se zgodi tedaj, ko se ena ali več oseb oziroma stvari vkrca v zrakoplov, s katerim se namerava opraviti let, do tedaj, ko se opravi izkrcanje in zaradi katerega je:

- ena ali več oseb smrtno ponesrečenih ali težje poškodovanih, oziroma so stvari tako močno poškodovane ali uničene, razen, če so poškodbe posledica naravnih vzrokov, če gre za samo poškodbe ali če poškodbe povzročijo druge osebe, ali so poškodovani slepi potniki, ki se skrivajo zunaj območij, ki so običajno namenjena potnikom in posadki,
- na zrakoplovu nastala poškodba ali napaka na strukturi in
- zrakoplov izgubljen ali popolnoma nedostopen.

VZLETIŠČE je določena kopenska ali vodna površina, ki je v celoti ali deloma namenjena za pristajanje, vzletanje ali gibanje zrakoplovov določenih vrst in kategorij.

ZRAČNI PROSTOR Zračni prostor Republike Slovenije obsega zračni prostor nad kopnim ter obalnim morjem in notranjimi vodami, ki so pod suverenostjo Republike Slovenije. Zračne poti v Sloveniji so glede na razvrstitev zračnega prostora v Republiki Sloveniji razdeljene v razrede C, D, E in G. Razredi C, D in E predstavljajo nadzorovani zračni prostor, zračni prostor razreda G pa je sloj prostega letenja, v katerem ni organizirane službe kontrole letenja.

ZRAČNI PROMET je gibanje zrakoplovov po zraku (let) in po letališčih in vzletiščih.

ZRAČNA POT je kontroliran zračni prostor ali njegov del v obliki tridimenzionalnega koridorja, opremljen z radio navigacijskimi napravami.

ZRAKOPLOV je vsaka naprava, ki se lahko obdrži v ozračju zaradi reakcije zraka, razen reakcije zraka na zemeljska površino.

10. 2. Razlaga okrajšav

AMZS	Avto-moto zveza Slovenije
ECAC	Evropska konferenca civilnega letalstva
CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
EUROCONTROL	Evropska organizacija za varnost zračne plovbe
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
GRS	Gorska reševalna služba
IATA	Mednarodno združenje letalskih prevoznikov (International Air Transport Association)
ICAO	Mednarodna organizacija civilnega letalstva (International Civil Aviation Organization)
IRSVNDN	Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
JAA	Skupnost letalskih organov
KZPS d.o.o.	Kontrola zračnega prometa Slovenije d.o.o.
KZS	Kinološka zveza Slovenije
MEEL	Mobilna enota ekološkega laboratorija Maribor
MZO	mesto za zdravstveno oskrbo
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
PP	prva pomoč
PRS	Podvodna reševalna služba
PVP	prva veterinarska pomoč
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	radiološka, kemična in biološka
RKS	Rdeči križ Slovenije
ŠCZ RS	Štab Civilne zaščite Republike Slovenije
Ur. list RS	Uradni list Republike Slovenije
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
UTC	univerzalni svetovni čas
ZA-RE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZIR	zaščita in reševanje
ZRP	zaščita, reševanje in pomoč
ZTS	Zveza tabornikov Slovenije

11. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

11.1. Skupne priloge

P – 1	Seznam članov štaba Notranjske regije
P – 2	Seznam poveljnikov, namestnikov poveljnikov in članov štabov CZ občin
P – 3	Pregled tehnično-reševalne enote
P – 4	Pregled oddelka za RKB izvidovanje
P – 8	Seznam regijskih služb za podporo
P – 9	Pregled poklicnih in prostovoljnih gasilskih enot v Notranjski regiji
P – 10	Pregled enot in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki se vključujejo v ZRP v Notranjski regiji
P – 12	Seznam oseb, ki se jih obvešča ob nesreči
P – 13	Seznam prejemnikov informativnega biltena
P – 15	Pregled sredstev javnega obveščanja pristojnih za obveščanje ob nesreči na območju Notranjske regije
P – 50	Seznam oseb pristojnih za stike z javnostjo
P – 17	Vzorec odredbe o aktiviranju sil ZRP
P – 18	Vzorec delovnega naloga
P – 19	Dokumenti o aktiviranju in mobilizaciji
P – 20	Pregled mobilizacijskih zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P – 46	Pregled logističnih centrov v Notranjski regiji
P – 21	Imenik uporabnikov telefonskih zvez, radijskih postaj, pozivnikov ter elektronske pošte na področju zaščite in reševanja
P – 22	Pregled humanitarnih organizacij v regiji s podatki o vodilnih osebah teh organizacij
P – 39	Pregled centrov za socialno delo v regiji
P – 31	Pregled bolnišnic v regiji
P – 26	Pregled reševalnih vozil v regiji
P – 27	Pregled zdravstvenih domov in zdravstvenih postaj po občinah
P – 25	Pregled lokacij za postavitev zasilnih bivališč
P – 32	Pregled namestitvenih in prehrabnih zmogljivosti ter lokacij primernih za začasno nastanitev ogroženih prebivalcev
P – 41	Pregled enot za prvo pomoč v notranjski regiji
P – 40	Seznam delavcev Izpostave URSZR Postojna
P – 50	Navodilo o organiziranju in delovanju regijskega logističnega centra

11.2. Posebne priloge

P – 401	Pregled pogrebnih služb
P – 402	Seznam upravnikov športnih letališč

11.3. Seznam dodatkov

Skupni dodatki

D – 1	Postopek obravnave in sprejetja regijskega načrta ZRP ob letalski nesreči
D – 2	Načrt dejavnosti Izpostave URSZR Postojna ob naravnih in drugih nesrečah
D – 3	Načrt dejavnosti Policijske uprave Postojna in Koper
D – 5	Navodila prebivalcem za ravnanje ob letalski nesreči
D – 6	Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta zaščite in reševanja
D – 7	Program usposabljanja, urjenja in vaj
D – 12	Navodilo za psihološko pomoč
D – 71	Navodilo prvim posredovalcem za zavarovanje sledov nesreče zrakoplova
D – 72	Pregled odgovornih oseb Javnega podjetja KZPS d.o.o.
D – 73	Pregled odgovornih oseb v Centru za nadzor kontrole zračnega prometa
D – 74	Navodilo potnikom za ravnanje ob nesreči
D – 75	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči

Posebni dodatki

D – 700	Karte zračnih poti (Javno podjetje KZPS d.o.o.)
D – 701	Razvrstitev zrakoplovov (MzP)
D – 702	Seznam letališč in vzletišč v RS (MzP)
D – 703	Pregled letališč in vzletišč v Notranjski regiji
D – 704	Program usposabljanja za ukrepanje ob nesreči zrakoplova pri prevozu nevarnega blaga (letalski prevoznik)
D – 705	Navodilo za ukrepanje ob nesreči zrakoplova pri prevozu nevarnega blaga (letalski prevoznik)
D – 706	Seznam letalskih prevoznikov v RS (MzP)
D – 707	Obrazec za obveščanje ReCO Postojna o zrakoplovu v sili oziroma o nesreči zrakoplova
D – 708	Načrt dejavnosti Javnega podjetja KZPS d.o.o. (Javno podjetje KZPS d.o.o.)
D – 709	Navodilo prvim posredovalcem za zavarovanje sledov nesreče zrakoplova (MNZ)
D – 710	Državna topografska karta RS 1:25 000 za iskanje pogrešanega zrakoplova (URSZR)
D – 711	Navodilo za iskanje in reševanje zrakoplova (civilnega, vojaškega ali tujega vojaškega) z določitvijo nalog in odgovornosti med organizacijami in službami, ki sodelujejo pri iskanju in reševanju zrakoplova (MzP)